

APOCALIPSIS

1. **Kay librotari, ¿pitaq escribiran?** Kay librotaqa *apóstol Juanmi escribiran (Apoc 1.1). Juanqa Zebedeopa hinallataq Salomeypa wawanmi karan (Mat 20.20-23; 27.56). Paymi Señor Jesucristopa ancha khuyakusqan apostolnin karan. Juanqa manaraq Señor Jesusta reqsishaspaqa, Bautizaq Juanpa discipulonmi karan (Juan 1.35-40). Paymi wawqen *Jacobopiwan (Santiagopiwan) *Galilea laguna qochapi challwata challwasharanku. Hinaqtinmi Jesusqa paykunata waqyaran discipulonkuna kanankupaq (Mat 4.21; Mar 1.19-20).
2. **Kay librori, ¿hayk'aqtaq escribisqa karan?** Kay libroqa escribisqa kanman karan Señor Jesucristopa nacesqanpa qepanta 90 otaq 97 watakunapin. Ichaqa wakin estudiaq wawqenchiskunañataqmi ninku: “Juanqa kay revelaciontaqa chashkinman karan Jesucristopa nacesqanpa qepanta 59 otaq 60 watakunapin”, nispanku. Hinaspapas Juanqa kay librotaqa escribiran Patmos nisqa *lamar qochapa chawpin *islapi preso kashaspanmi (Apoc 1.9).
3. **Kay librori, ¿pikunapaqtaq escribisqa karan?** Kay libroqa escribisqa karan Asia *provincia lawpi qanchisnintin *iglesiakunapaq, hinallataq llapallan creyentekunapaqwan ima (Apoc 1.4, 11).
4. **Kay librori, ¿imapaqtaq escribisqa karan?** Kay libroqa escribisqa karan qepa tiempokunapi pasananmanta runakunaman advertinanpaqmi, saynapi mana creyente runakuna huchankumanta wanakunankupaq, hinallataq creyentekunapas tukuy sasachakuykunapi tarikuspanku, astawan Señor Jesucristopi creespanku, paypa kutimunan p'unchawta suyakunankupaqwan ima (Apoc 1.3; 2.10).
5. **Kay libropiri, ¿mayqen versiculotaq aswan más importante yuyanapaq?** Kay versiculon aswan más importanteqa: “Diosmi bendecinqa pipas kay libropi *profetizasqa kaqkunata leeqtaqa. Saynallataqmi Diosqa bendecillanqataq kay libropi escribisqa kaqkunata uyarispa ruwayman churaq runakunatapas. Ichaqa kay libropi escribisqa kaqkunapa cumplikunan tiempoqa cercallañan kashan” (Apoc 1.3).
6. **Kay librori, ¿imayna dividisqataq kashan?** Kay libroqa khayna dividisqan kashan:
 - (1) Apóstol Juanman revelacionpi Dios rikuchisqanmanta (Apoc 1.1-20).
 - (2) Qanchis iglesiakunamanta, hanaq pachapi adorasqankumantawan (Apoc 2.1 asta 4.11).
 - (3) Qanchis sellokunamanta, qanchis cornetakunamantawan (Apoc 5.1 asta 11.19).
 - (4) Dragonmanta, ishkay mancharikuypaq millay animalkunamantawan (Apoc 12.1 asta 13.18).
 - (5) 144,000 runakunamanta, angelkunapa willakusqanku juiciomantawan (Apoc 14.1-20).

- (6) Qanchis copakunamanta, Babilonia llaqtamantawan (Apoc 15.1 asta 18.24).
- (7) Corderopa casarakusqan fiestamanta, waranqa watamanta, Satanás wiñaypaq vencesqa kasqanmantawan (Apoc 19.1 asta 20.15).
- (8) Mosoq cielomanta, mosoq allpa pachamanta, mosoq Jerusalemantawan (Apoc 21.1 asta 22.5).
- (9) Jesucristopa kutimunan tiempo cercallaña kasqanmanta (Apoc 22.6-21).
-

Apóstol Juanman revelacionpi Dios rikuchisqanmanta

1 Diosmi imakunas pasananmanta Señorninchis Jesucristoman kay revelacionta rikuchiran, saynapi Señorninchis Jesucristoñataq payta serviqkunaman prontolla imakunas pasananmanta willananpaq. Chaypaqmi Señorninchis Jesucristoqa huk *angelninta mandamuran, imaymana pasananmanta, serviqnin Juanman willananpaq.

2 Chaymi Juanqa chaykuna rikusqanta escribiran, Señorninchis Jesucristopa rikuchisqanman hina. Jesucristopa rikuchisqanqa karan Diosmanta chashkisqanmi. Juanpa kaykuna escribisqanqa cheqaqpunin.

3 Diosmi bendecinqa pipas kay libropi *profetizasqa kaqkunata leeptaqa. Saynallataqmi Diosqa bendecillanqataq kay libropi escribisqa kaqkunata uyarispa ruwayman churaq runakunatapas. Ichaqa kay libropi escribisqa kaqkunapa cumplikunan tiempoqa cercallañan kashan.

Qanchis llaqtapi kaq iglesiakunaman cartata escribispa Juan saludasqanmanta

4 Noqa Juanmi Diospa partenmanta, hinallataq Diospa tiyanan *trononpa ñawpaqninpi kaq qanchis espirítukunapa partenmantawan saludamuykichis Asia *provincia lawpi qanchisnintin *iglesiakunaman. Diospa munakuynin, hinallataq hawkayayninpas qankunapi kachun. Hinaspapas payqa ñawpaqpas, kunanpas, hinallataq qepa tiempomanpas kaqlan. Payllataqmi qepa tiempomanpas hamunqa.

5 Saynallataqmi saludamuykichis Señorninchis Jesucristopa partenmantawan. Pay kikinmi cheqaq kaqkunamanta testigo.

Paymi wañusqa kasqanmanta primerta kawsarimuran, wiñay kawsayniyoq kananpaq; payllataqmi kay pachapi llapallan *reykunata kamachiqpas. Jesucristoqa anchatan munakuwanchis; chayraykun payqa yawarninta cruzpi ch'aqchuran, huchanchiskunamanta perdonawananchispaq. **6** Hinaspapas Señorinchis Jesucriston churawaranchis, reykuna, hinallataq *sacerdotekunaña kaspas, Dios Taytanta servinanchispaq. Paymi tukuy atiyniyoq; payá wiña-wiñaypaq alabasqa kachun. Amén.

7 ¡Qawariychis, Jesucristo phuyupi hamusqanta!

Llapallan runakunan paytaqa rikunqaku.

Saynallataqmi Jesucristota wañuchi runakunapas rikullanqakutaq.

Hinaspan kay enteron pachapi llapallan runakunaqa, payta rikuspa, anchata lamentakuspa waqanqaku.

¡Arí, saynan pasanqa! Amén.

8 Señor Diosmi nin khaynata:

—Noqan kani Qallariypas hinallataq Tukukuypas; saynallataq ñawpaq kaqpas, kunan kaqpas, qepa tiempoman hamuqpas, hinallataq tukuy atiyniyoq Diospas, nispa.

Apóstol Juan revelacionpi Jesucristota rikusqanmanta

9 Noqa wawqeykichis Juanmi, Diospa palabranmanta, hinallataq Jesucristomantawan willakusqayrayku, *lamar qochapa chawpinpi kaq Patmos *islapi preso kasharani. Noqaqa Señorinchis Jesucristopi creeqmasykichis kasqayraykun, qankunawan kushka ñak'arispay, Diospa gobiernonmanta allin willakuykunata qankunawan kushka willashani. Saynallataqmi Señor Jesucristowan huklla kasqanchisrayku tukuy sasachakuykunapipas pacienciakuspa kawsashanchis. **10** Hinaqtinmi huk domingo p'unchawta *Santo Espiritupa atiyninwan, huk cornetapa waqasqanta hina qepay lawpi huk waqyakuyta uyarirani. Chay waqyakuymi, **11** khaynata niwaran:

—{Noqan kani Qallariypas, hinallataq Tukukuypas}.

Llapallan rikusqaykitayá huk libropi escribiy. Hinaspayki Asia *provincia lawpi qanchisnintin iglesiakunaman apachiy: Éfeso llaqtapi *iglesiaman, Esmirna llaqtapi iglesiaman, Pérgamo

llaqtapi iglesiaman, Tiatira llaqtapi iglesiaman, Sardis llaqtapi iglesiaman, Filadelfia llaqtapi iglesiaman, hinallataq Laodicea llaqtapi iglesiamanwan ima, nispa.

12 Hinaqtinmi chay rimapayamuwaqniyta rikuyta munaspa, qepay lawman qawarirani. Hinaspan rikurani qorimanta ruwasqa mechero hina k'anchoq qanchis *candelabrokunata. **13** Chay mechero hina k'anchoq qanchis candelabrokunapa chawpinpin rikurani, Diosmanta Hamuq Runaman rikch'akuq runata. Payqa chaki puntankama *túnica p'achayoqmi kasqa. Hinallataqmi qasqonpipas qorimanta huk *cinto churasqa kasqa. **14** Chukchanpas yura-yuraq millmaman, hinallataq yuraq rit'iman rikch'akuqmi kasqa. Saynallataqmi ñawinkunapas k'ancharishaq nina rawrashaq hinaraq kasqa. **15** Chakinkunapas nina rawrashaq hornopi caldeasqa bronce hinaraqmi k'ancharishaq puka kasqa. Saynallataqmi rimasqanpas huk hatun phaqchamanta imaynan ashka unu phaqchimuspa qaparin chay hinaraqmi kasqa. **16** Phaña makinpitaqmi qanchis ch'askakunata hap'isqa. Siminmanta rimasqanpas sapa lawninpi filoyoq *espada hinaraqmi kasqa. Uyanpas intipa fuerte k'ancharaynin hinaraqmi kasqa.

17 Chaymi noqaqa chaykunata rikuspay, chay k'ancharishaq runapa ñawpaqinpi wañusqa hina urmarani. Ichaqa phaña makinwan noqata tupaykamuwaspas, khaynata niwaran:

—Ama manchakuychu; noqan kani Qallariypas, hinallataq Tukukuypas. **18** Noqaqa kawsanin; hinaspapas noqaqa wañusqan karani. Ichaqa kunanmi wiña-wiñaypaqña kawsashani. Chaymi noqaqa ancha atiyniyoq kani wañusqakunata kawsarichimunaypaqpas, otaq kaqlłapi qepakunankupaqpas. **19** Kunanqa escribiy kay rikusqaykikunata, kunan tiempopi imakunas pasanmanta, hinallataq qepa tiempokunapi imakunas pasanmantawan ima. **20** Kunanmi entiendechisqayki kay phaña makiypi qanchis ch'askakuna rikusqaykita, hinallataq qorimanta ruwasqa mechero hina k'anchoq qanchis candelabrokuna imatas significan chayta. Chay qanchis ch'askakuna rikusqaykiqa, chay qanchis iglesiakunapa angelninkunan.

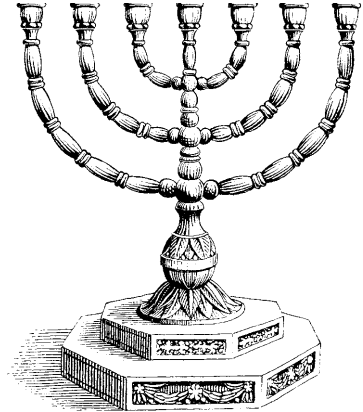
Ichaqa chay qanchis candelabrokuna rikusqaykiñataqmi, qanchis iglesiakuna kanku, nispa. [Nota: Chay qanchis iglesiakunapa angelninkunaqa, qanchis iglesiakunapa liderninkunan kankuman].

Éfeso llaqtapi kaq iglesiaman escribisqanmanta

2 1 Éfeso llaqtapi kaq *iglesiapa *angelninman escribiy khaynata:

—Noqan phaña makiypi qanchis ch'askakunata hap'iqqa kani. Hinaspapas noqallataqmi chay qorimanta ruwasqa mechero hina k'anchaq qanchis *candelabrokunapa chawpinpi puriqpas kani. Noqan kayta nimuykichis:

2 Noqaqa yachanin tukuy imaymanakuna ruwasqaykita, nishu llank'asqaykita, pacienciayukuspa mana ishkayasqaykita, hinallataq tukuy mana allin ruwaq runakunata mana soportasqaykitapas. Saynallataqmi qanqa, mana *apóstol kashaspa “apóstolmi kani” niq runakunatapas pruebaman churaspayki, llulla kasqankuta hap'iranki. **3** Saynallataqmi noqaqa yachani pacienciyoy kasqaykita, hinallataq noqata khuyakuwasqaykirayku, ñak'arispas serviwasqaykitapas. Ichaqa saynata ñak'arishaspapas manan qanqa ishkayarankichu. **4** Ichaqa huk cosan qanpa contraykipi kashan: Qanqa manañan ñawpaq hinañachu noqataqa khuyakuwanki. (Chay ruwasqaykin noqamanqa mana gustawanchu). **5** Qanqa yuyariyá imaynas noqapi chayllaraq iñikushaspayki karanki chayta. Hinaspa huchaykikunamanta wanakuspa Diosta kasukuy, imaynan qallariyninpi kasukuranki chay hinata. Sichus Diosman mana kutirikunkichu chayqa, mechero hina k'anchaq *candelabro qosqaytan quitasqayki amaña k'anchanapaq.

Mechero hina k'anchaq qanchis puntayoy candelabro (Apocalipsis 2.1)

6 Ichaqa kay ruwasqaykin noqamanqa gustawan. Qanqa *Nicoláita religionniyoq runakunapa mana allinkuna ruwasqantan cheqnikunki, imaynan noqapas cheqnikuni chay hinata.

7 Saynaqa ninriyoq kaspaykichisqa, iglesiakunaman *Santo Espiritupa nisqantayá allinta uyariychis. Pipas noqapi confiaspa venceqmanmi, noqaqa permitisaq Diospa *paraisonman haykuspa, chay kawsay qokuq sach'apa rurunmanta mikhunanpaq, nispa.

Esmirna llaqtapi kaq iglesiaman escribisqanmanta

8 —Esmirna llaqtapi kaq *iglesiapa *angelninman escribiy khaynata:

Noqan kani Qallariypas hinallataq Tukukuypas. Wañusqan karani; ichaqa kunanmi kawsarimuspa wiñaypaqña kawsashani. Noqan kayta nimuykichis: **9** Noqaqa yachanin sasachakuykunapi ñak'arisqaykita, hinallataq wakcha kasqaykitapas. Ichaqa Diospi creesqaykiraykun qanqa ñiniyiki qapaq kashanki. Hinaspapas noqaqa yachallanitaqmi “Israel *nacionniyoq runakunan kayku” nishaspanku qankunapa contraykichispi rimasqankuta. Hinaspapas paykunaqa *sinagogapi huñunakushaspankupas, diablotaq cheqaqtapuni servishanku. **10** Saynaqa amayá qanqa manchakuychu ñak'ariykuna hamuqtinqa. Aswanqa uyariy kay nisqayta: qankunamantan wakinniykichista diabloqa carcelman churasunkichis, saynapi probasqa kanaykichispaq. Saynallataqmi qankunaqa chunka p'unchaw qatikachasqa kaspaykichis sufrispa ñak'arinkichis. Ichaqa ama ishkayaspayá wañunaykikama Diospi confiy. Sichus saynata ruwanki chayqa, noqan wiña-wiñaypaq kawsay premiota qosqayki.

11 Saynaqa ninriyoq kaspaykichisqa, iglesiakunaman *Santo Espiritupa nisqantayá allinta uyariychis. Pipas noqapi confiaspa venceqtan noqaqa wiñaypaq librasaq, ishkay kaq wañuymanta, nispa.

Pérgamo llaqtapi kaq iglesiaman escribisqanmanta

12 —Pérgamo llaqtapi kaq *iglesiapa *angelninman escribiy khaynata:

Sapa lawninpi filoyoq *espadata hap'iqmi khaynata nin: **13** Noqaqa yachanin diablopa gobiernasqan llaqtapi tiyasqaykitaqa. Ichaqa chay llaqtapi tiyashaspaykipas, manan dejarankichu noqapi confiaytaqa. Chay diablopa tiyasqan llaqtapin noqamanta willakuq Antipastapas wañuchiranku. Payqa noqapin cheqaqtapuni confiaran. Ichaqa chay ruwasqankuta rikushaspaykipas, qanqa mana ishkayaspan noqapi confiaranki. **14** Ichaqa kaykuna ruwasqaykin qanpa contraykipi kashan: qankuna ukhumantan wakinniykichisqa chay ñawpaq huchayoq *Balaam runapa yachachisqankunata kasukuqkuna kashankichis. Balaamqa *rey Balacmanmi consejaran, Israel *nacionniyoq runakunata huchallichinanpaq. Chaymi Israel nacionniyoq runakunaqa *idolokunaman ofrecesqa mikhunakunata mikhuranku, hinallataq waqllikuy millay huchakunata ruwaspa puriranku. **15** Saynallataqmi qankunamanta wakinniykichisqa *Nicolaita religionniyoq runakunapa yachachisqanta creeshankichis. Chay yachachisqankutan noqaqa millakuni. **16** Chayraykun niykichis, huchaykichista saquespayá Diosman kutirikuychis. Sichus Diosman mana kutirikunkichishchu chayqa, noqa hamuspaymi simiyamanta lloqsimuq espadawan castigasaq, chay Nicolaita religionniyoq runakuna qatikuqkunata.

17 Saynaqa ninriyoq kaspaykichisqa, iglesiakunaman *Santo Espiritupa nisqantayá allinta uyariychis. Pipas noqapi confiaspa venceqmanmi, pakasqa *maná nisqa sutiyoq mikhunata mikhuchisaq. Hinallataqmi huk yuraq rumichatapas qollasaqtaq. Chay rumichapin huk mosoq sutin escribisqa kashan. Chay mosoq sutitaqa yachanqa chay rumichata chashkiqlan, nispa.

Tiatira llaqtapi kaq iglesiaman escribisqanmanta

18 —Tiatira llaqtapi kaq *iglesiapa *angelninman escribiy khaynata:

¡Noqaqa Diospa Wawan Jesucriston kani! Ñawiykunaqa nina rawrashaq hinan. Chakiykunataqmi nina rawrashaq hornopi caldeasqa bronce k'ancharishaq

puka hinarraq. Noqan kayta nimuykichis: **19** Noqaqa yachanin llank'asqaykita, khuyakuwasqaykita, noqapi creespa confiasqaykita, runamasiykikuna yanapaq kasqaykita, pacienciayoq kasqaykita, hinallataq ñawpaq ruwasqaykikunamanta kunan ruwasqaykikuna aswan más allin kasqantapas. **20** Ichaqa kaykuna ruwasqaykin qanpa contraykipi kashan: qanqa permitishankin chay Jezabel sutiyoq falso *profetisa warmi munasqan ruwananta. Payqa “Diosmanta willakuq profetisan kani” nispanmi, creyentekunata engañaspa, tukuy waqllikuy millay huchakunata ruwachishan; hinallataq runakunapa ruwasqan *idolokunaman ofrecesqa mikhunakunatapas mikhunankupaq yachachishan. **21** Chaymi noqaqa chay Jezabel warmimanqa oportunidadta qorani, huchanta saquespa Diosman kutirikunanpaq. Ichaqa huchankuna saqeytaqa manan munaranchu. **22** Chayraykun noqaqa anchata ñak'arichisaq chay Jezabel warmitaqa, nishu nanaywan camapi onqonanpaq. Saynallataqmi paywan waqllikuy runakunatapas anchata ñak'arichisaq, sichus huchankumanta wanakuspa noqaman mana kutirimunqakuchu chayqa. **23** Noqaqa chay warmita kasukuqkunatapas wañuchisqami. Saynapin llapallan creyentekunaqa yachanqaku, noqaqa llapallan runakunapa piensasqanta, hinallataq ima munasqankutapas yachasqayta. Chaymi noqata kasukuwaq runakunamanqa premionta qopusaq; huchapi kawsaq runakunataq castigasaq. **24** Ichaqa chay Tiatira llaqtapi tiyaqkunamanta wakinniykichisqa, chay Jezabel warmipa yachachisqankunataqa manan qatikurankichishchu. Saynallataqmi diablopa pakasqan secretokunamanta yachachisqankutapas manan qatikurankichishchu. Chayraykun qankunamanqa kay huk kamachikuyllata nisqaykichis: **25** Qankunaqa imaynatan kunankama noqapi confiashankichis, saynatayá confiaychis asta kutimunaykama. **26** Pipas diablota vencespa, noqapa kamachisqaykunata asta tukukuy p'unchawkama kasukuqmanmi noqaqa autoridadta qosaq, *nacionkunata gobiernananpaq.

27 Imaynan noqamanpas Dios Taytayqa autoridatda qowaran, saynallataqmi noqapas qankunaman autoridatda qosqaykichis, nacionkunata gobiernanaykichispaq. Chaytaqa gobiernankichis huk fierromanta bastonwan imaynan huk allpamanta ruwasqa mankata p'akispa ñut'unkichis, chay hinataraqmi contraykichispi hatarimuq runakunataqa ruwankichis. **28** Hinaspapas qankunamanqa qollasqaykichistaqmi, pacha illarimuy ch'askatapas.

29 Saynaqa ninriyoq kaspaykichisqa, iglesiakunaman *Santo Espiritupa nisqantayá allinta uyariychis, nispa.

Sardis llaqtapi kaq iglesiaman escribisqanmanta

3 **1** —Sardis llaqtapi kaq *iglesiapa *angelninman escribiy khaynata:

Noqa Diospa qanchis espiritunkunata, hinallataq qanchis ch'askakunata hap'iqmi, khaynata nini: Noqaqa yachanin tukuy imaymana ruwasqaykikunataqa; runakunan qankunataqa alabasunkichis noqapi confianaykichispaq piensaspanku. Ichaqa chay nisqankuqa manan cheqaqchu. Aswanmi qankunaqa noqapaqqa wañusqa hinaña kashankichis. **2** Rikch'ariy, hinaspa kallpanchakuy, saynapi iñiyiniyki ama chinkanapaq. Qawasqayman hinaqa, imapas allinkuna ruwasqaykikunaqa ñan chinkanapaq hinaña kashan Diospa ñawpaqninpiqa, Diosta qankuna mana allintachu kasukusqaykichisrayku. **3** Saynaqa yuyariyá imakunatas Diosmanta uyarispa yacharanki chayta. Hinaspayki chaykunapi allinta yuyaymanarispayki, tukuy huchaykikunamanta wanakuspa, Diosman kutirikuy payllata kasukunaykipaq. Sichus mana rikch'arinkichu chayqa, mana piensasqayki horasta suwa hina hamuspaymi castigasqayki. **4** Ichaqa Sardis llaqtapiqa kashanraqmi qankunamanta wakinniykichis huchakunapi mana puriqkuna; paykunapa p'achanmi noqata kasukuwasqankurayku, mana qenllichasqa hina kashan. Chaymi paykunaqa noqawan kushka purinqaku sumaq yuraq p'achawan p'achasqa, noqata kasukuwaspa kawsasqankurayku. **5** Pipas tukuy tentacionkunata vencespa mana huchallikuqkun,

yuraq p'achawan p'achachisqa kanqaku. Paykunapa sutintaqa Diospa kawsay libronmantan mana ni hayk'aqpas borrasaqchu. Aswanmi noqaqa Dios Taytaypa ñawpaqninpi, hinallataq angelninkunapa ñawpaqninpiwan nisaq “paykunaqa noqapan”, nispay. **6** Saynaqa ninriyoq kaspaykichisqa, iglesiakunaman *Santo Espiritupa nisqantayá allinta uyariychis, nispa.

Filadelfia llaqtapi kaq iglesiaman escribisqanmanta

7 —Filadelfia llaqtapi kaq *iglesiapa *angelninman escribipi khaynata:

Noqaqa Diosmanta Hamuq Cheqaq Ch'uya Salvadormi kani. Hinaspapas noqan hap'ini Davidpa gobiernasqa llaqtapa punkunpa llaventapas. Chaymi punkuta kichaqtiyqa, mana ni pipas wishq'aytaqa atinmanchu. Saynallataqmi punkuta wishq'aqtiypas, manan ni pipas kichaytaqa atinmanchu. Kunanqa uyariychisyá noqapa kay nisqayta: **8** Noqaqa tukuy ima ruwasqaykitan yachani. Noqa kikiymi qanpa ñawpaqniyki huk punkuta kicharani. Chay punkutaqa manan ni pipas wishq'aytaqa atinmanchu. Noqaqa yachanin, qanqa humilde kaspas pisi atiyniyoq kashaspaykipas, noqapa yachachisqaykunatan kasukuranki; hinaspapas qanqa manan p'enqakurankichu noqamantaqa. **9** Noqaqa yachanin, huk grupo runakuna *sinagogapi huñunakuspa, diablopa munasqanta ruwaspanku, paypa partenmanta kasqankuta. Hinaspapas paykunaqa “Israel *nacionniyoq runakunan kayku” nishaspankun, llullakuspa purishanku. Paykunatan noqaqa obligasaq qanpa ñawpaqniyki qonqorikunankupaq. Chaymi paykunaqa yachanqaku qankuna munakusqaymanta. **10** Enteron mundontinpin sasachakuypas, hinallataq ancha ñak'ariypas kanqa. Chaykunawanmi runakunaqa pruebasqa kanqaku. Qantan ichaqa tukuy imapi kasukuwasqaykirayku protegesqayki, astawanraq noqapi confianaykipaq. **11** Noqaqa prontollan kutimusaq. Saynaqa imaynan noqapi confiashanki, saynallataqyá ama ishkaspa noqapi confiay. Saynata kawsaqtiykin mana ni pipas premioykitaqa qechusunkichu.

12 Pipas noqapi confiaspa diablota venceqmi, Diosniypa *templonpiqa huk importante runa kanqa, imaynan temploa pilarninpas kashanman hina. Chaymi chay templomantaqa mana ni hayk'aqpas lloqsinqachu. Hinaspan paypi escribisaq Diosniypa sutinta, hinallataq hanaq pacha llaqtapa sutintawan. Chay llaqtapa Diospa tiyasqan cielomanta hamuq mosoq Jerusalén llaqtan. Saynallataqmi paypiqa noqapa mosoq sutiypapas escribillasaqtaq. **13** Saynaqa ninriyoq kaspaykichisqa, iglesiakunaman *Santo Espiritupa nisqantayá allinta uyariychis, nispa.

Laodicea llaqtapi kaq iglesiaman escribisqanmanta

14 —Laodicea llaqtapi kaq *iglesiapa *angelninman escribiy khaynata:

Noqaqa Cheqaq Kaqmi kani. Hinaspapas noqaqa cheqaqtan rimani. Chaymi noqaqa mana llullakuspa rimani. Diosqa noqantakaman tukuy imakunata unancharan. (Kunanqa uyariwayá kay nisqayta:) **15** Noqaqa tukuy ima ruwasqaykitan yachani. Qanqa manan ni chirichu nitaq ruphachu kashanki. Aswanqa allinmi kanman chiri kaqtiyki otaq rupha kaqtiykipas. **16** Ichaqa manan qanqa ni chirichu nitaq ruphachu kashanki; aswanqa tibiolla kasqaykiraykun, simiyanta vomitaspas aqtosqayki. **17** Qanqa ninkin: “Noqaqa qapaqmi kani. Chaymi tukuy imaymanay kapuwaqtin, mana ni imaypas faltapuwanachu”, nispayki. Ichaqa manan cuentata qokunkichu mana imapaq valeq kasqaykita, miserable kasqaykita, iñiykiyki wakcha hina kasqaykita, iñiykiyki ñawsa hina kasqaykita, hinallataq mana p'achayoq q'alalla hina kasqaykita ima. **18** Chaymi noqaqa kaykunata consejayki. Qanqa kaykunatayá noqamanta rantikuway: ninapi fundisqa qorita, qapaq kanaykipaq; yuraq p'achata, chaywan p'achakuspa, p'enqakuyniykita tapakunaykipaq; ñawiykipaq hampita, chay hampiwana hampikuspa, allinta rikunaykipaq. **19** Noqaqa llapallan munakusqay runakunataqa q'aqchaspan corregini. Saynaqa kallpanchakuspa, tukuy huchaykikunamanta wanakuspa, Diosman kutirikuy. **20** Qawarimuway;

noqaqa punkuta tocaspan waqyamushayki. Sichus qan waqyakusqay vozniyta uyarispaykiqa, punkuta kichamuway, wasiykiman haykumunaypaq. Hinaspan noqaqa qanwan cenasaq; saynallataqmi qanpas noqawan kushka cenanki. **21** Diablota venceq runatan noqaqa permitisaq, tiyana *tronoypi noqawan kushka tiyananpaq. Imaynan noqapas diablota vencespay, Dios Taytaya tiyanan trononpi paywan kushka tiyashani chay hinata. **22** Saynaqa ninriyoq kaspaykichisqa, iglesiakunaman *Santo Espiritupa nisqantayá allinta uyariychis, nispa.

*Jesucristo punkuta tocaspan
(Apocalipsis 3.20)*

Diosta hanaq pachapi adorasqankumanta

4 1 Chaykuna pasasqanpa qepanmanmi, noqaqa cielota qawarispay, huk kichasqa punkuta rikurani. Hinaqtiinmi huk waqyakuyta uyarirani, qallariyninpi huk cornetapa waqasqanman hina rikch'akuqta. Chay waqyakuyki khaynata nimuwaran:

—¡Wichamuy kayman! Kunanmi rikuchisqayki imakunas prontolla pasananmanta, nispa.

2 Chay ratollapin *Santo Espiritu noqaman hamuspa, atiyinwan hunt'aykuwaran. Hinaqtiinmi hanaq pachapi rikurani huk tiyana *tronota, chay tronopitaq tiyashaq runata. **3** Chay tronopi tiyaq runaqa rikch'akusqa sumasumaq k'anchaq *diamante rumiman hinallataq *cornalina rumiman hinan. Saynallataqmi chay tronopa muyuriqninpiqa kallasqataq huk k'uychi. Chay k'uychiqa k'anchashaq *esmeralda rumimanmi rikch'akusqa. **4** Chay tronopa muyuriqninpiqa kallasqataqmi ishka chunka tawayoq

tronokunapas. Chay tronokunapin ishkay chunka tawayoq *ancianokuna tiyasqaku. Chay ancianokunaqa yuraq p'achawan p'achasqan kasqaku, hinallataq umankupipas qorimanta *coronayoc ima. **5** Chay tronomantan lloqsimusqa rayo llataqyaykuna, qapariy vozkuna, hinallataq rayo t'oqyamuykuna. Chay tronopa ñawpaqninpitaqmi qanchis mecherokuna rawrashaqa. Chay rawrashaq mecherokunaqa Diospa qanchis espiritungunan kasqaku. **6** Chay tronopa ñawpaqninpiqa kallasqataqmi sumaq cristalman hina rikch'akuq huk *lamar gocha hina.

Hinaspapas chay tronopa ñawpaqninpi, hinallataq muyuriqninpipas kallasqataqmi, tawa atiyniyoq kawsaqkuna. Chay atiyniyoq kawsaqkunamantan primer kaqqa rikch'akusqa huk *leonman, ishkay kaqtaq huk toroman, kinsa kaqtaq huk runaman, tawa kaqñataq huk hatun phawashaq ankaman. **8** Chay tawantin atiyniyoq kawsaqkunaqa, sapankamankun soqta raphrayoqkama kasqaku. Hinallataq enteron cuerponkupipas ñawisapallañan kasqaku. Hinaspapas paykunaqa tuta p'unchawmi mana samarisa khaynata nisqaku:

“¡Santo, Santo, Santon tukuy atiyniyoq Señor Diosqa. Paymi ñawpaq kaqpas, kunan kaqpas, hinallataq prontolla kutimuqpas!” nispa.

9 Chay atiyniyoq kawsaqkunaqa sapa kutinmi chay tiyana tronopi tiyaq wiña-wiñaypaq kawsaq Diosta hatunchasqaku, yupaychasqaku, hinallataq graciastapas qosqaku ima. **10** Saynallataqmi chay ishkay chunka tawayoq ancianokunapas, chay tronopi tiyaqta adoraranku ñawpaqninpi qonqorikuspa. Hinaspan coronankutapas orqokuspanku, chay tronopa ñawpaqninman churayuspanku, khaynata nisqaku:

11 “¡Señor Diosniyku! Qanllan kanki tukuy atiyniyoq Diosqa.

Qanllataqmi kanki hatun-hatun respetasqa Señor Diosniykupas.

Chaymi noqaykuqa qanta alabaykiku, munasqaykiman hina tukuy imatapas unanchasqaykimanta”, nispanku.

Escribisqa libromanta Corderomantawan

5 1 Tiyana *tronopi tiyaqpa phaña makinpin rikurani huk rollosqa hina *librota sapa lawninpi escribisqata. Chay libroqa qanchis sellokunawan sellasqan kasqa. **2** Hinaspan rikullaranitaq ancha atiyniyoq huk *angeltapas. Chay angelmi altota qaparispá khaynata tapuran:

—¿Pitaq ancha atiyniyoqri kanman, kay escribisqa libropa sellonkunata qasuspa, chay librota kichananpaqri? nispa.

3 Ichaqa manan ni pipas karanchu, hanaq pachapi, kay pachapi, hinallataq ukhu pachapipas, chay librota kichaspa qawananpaqqa. **4** Chaymi noqaqa anchata waqarani, chay escribisqa librota kicharispá qawananpaq hina mana ni pipas kasqanmanta.

5 Hinaqtinmi huknin kaq *ancianoqa khaynata niwaran:

—¡Ama waqayñachu! Judá sutiyoq ayllumanta Davidpa mirayninmanta kaq *Leonwan sutichasqan huk ganador lloqsiramun. Paymi ichaqa, Diospa enemigonkunata vencesqanrayku, chay libropa qanchis sellonkunata qasuruspa, kichariyta atinqa, nispa.

6 Chaymantan rikullaranitaq tiyana tronopa ñawpaqninpi huk *Corderotapas sayashaqta. Chay Corderopa muyuriqninpin kashasqaku chay tawa atiyniyoq kawsaqkuna, hinallataq chay ishkey chunka tawayoq ancianokunapas. Chay Corderoqa ñak'asqa hinan kashasqa. Hinaspapas chay Corderoqa qanchis waqrayoqmi kasqa, hinallataq qanchis ñawiyoy ima. Chaykunaqa Diospa qanchis espirítunkunan kasqaku. Chay espirítunkunan Diospa enteron kay pachaman mandamusqa. **7** Hinaspan chay Corderoqa hamuspa, chay tronopi tiyaqpa phaña makinmanta chashkiran chay escribisqa librota. **8** Hinaqtinmi chay librota chashkiruqtin hinalla, chay tawantin atiyniyoq kawsaqkunapas, hinallataq chay ishkey chunka tawayoq ancianokunapas, Corderopa ñawpaqninpi qonqorikuranku. Paykunapaqa sapankamankupan kasqa arpankupas, hinallataq qorimanta copankupas. Chay copakunan kasqa inciensowan hunt'asqa. Chay copapi hunt'asqa inciensoqa, Señor Jesucristopi llapallan creeqkunapa oracionninmi kasqa. **9** Hinaqtinmi paykunaqa huk mosoq takita takiranku Corderoman khaynata:

“Qanllan escribisqa librota hap'inaykipaq hinaqa kanki. Qanllan sellokunatapas qasuspa kichanaykipaq hinaqa kanki.

Qanqa wañuchisqa karanki.

Qanllan yawarniykiwan huchapi kawsaq runakunata rantiranki,

tukuy clase rimayniyoqkunata, tukuy llaqtamanta, hinallataq tukuy *nacionkunamantawan ima, saynapi Diospa llaqtan kanankupaq.

10 Hinaspapas paykunataqa tukuchiranki reykunaman hinallataq sacerdotekunamanmi. Paykun Diosta servispanku, kay pachata gobiernanqaku”, nispanku.

11 Chaymanta qawarispaymi rikurani tronopa muyuriqninpi chay tawantin atiyniyoq kawsaqkunata, chay ishka chunka tawayoq ancianokunata, hinallataq ashkallaña milloninpi angelkunatawan ima. Hinaspan uyarirani chay angelkunapa bulla hina vozninkuta. **12** Hinaspan paykunaqa tukuy kallpankuwan qaparispas, khaynata alabasqaku:

“¡Ñak'arichispa wañuchisqa kaq Corderoqa kaykunata chashkinanpaqqa merecenmi: atiyta, qapaq kayta, yachayta, kallpata, respetota, hatunchasqa kayta, hinallataq alabasqa kayta ima!” nispanku.

13 Hinaspapas noqaqa uyarillaranitaqmi Diospa tukuy ima kawsaq unanchasqankunapa voznintapas, hanaq pachapi, kay pachapi, ukhu pachapi, hinallataq *lamar qochapi kaqkunapas khayna nisqankuta:

“¡Tiyana tronopi tiyaqwan, hinallataq Corderopiwanyá ancha respetasqa kachunku, alabasqa kachunku, yupaychasqa kachunku, hinallataq hatunchasqa ima kachunku wiña-wiñaypaq, ancha atiyniyoq kasqankurayku!”, nispanku.

14 Chay tawantin atiyniyoq kawsaqkunataqmi khaynata niranku:

—¡Saynapuni kachun! nispanku.

Saynallataqmi chay ishka chunka tawayoq ancianokunapas, qonqoriyukuspanku, {wiñay kawsaq Diosta} adoraranku.

Sellokunamanta

6 1 Chaymantan noqaqa rikurani, chay qanchis sellokunamanta primer kaq sellota *Cordero kicharisqanta. Hinaqtiinmi chay tawantin atiyniyoq kawsaqqunamanta primer kaqta uyarirani, rayo t'oqyaq hinaraq altota qaparispas, khayna nimuqta:

—¡Hamuy! nispa.

2 Chaymantan rikurani huk yuraq caballota. Chay caballopi montakuqmi huk *coronata chashkiran. Hinaspan payqa huk *arcota *flechayoqta apasqa. Paymi enemigonkunata vencespa, yapamanta lloqsiran, huktawan peleaspa vencionpaq.

3 Ishkay kaq sellota qasuspa Cordero kichaqtiinmi, noqaqa chay tawantin atiyniyoq kawsaqqunamanta ishkay kaqta uyarirani, khayna nimuqta:

—¡Hamuy! nispa.

4 Hinaqtiinmi huk caballoñataq lloqsimuran, nina hina puka sansa colorman rikch'akuq. Chay caballopi montakuqmanñataqmi Diosqa atiyta, hinallataq huk *espadatapas qoran, kay pachapi hawkayayta chinkachinanpaq, hinallataq runakunapas paykunapura wañuchinakunankupaq ima.

5 Kinsa kaq sellota qasuspa Cordero kichaqtiinmi, noqaqa chay tawantin atiyniyoq kawsaqqunamanta kinsa kaqta uyarirani, khayna nimuqta:

—¡Hamuy! nispa.

Hinaqtiinmi noqaqa rikurani huk yana caballotañataq. Chay caballopi montakuqñataqmi huk balanzata makinpi hap'isqa. **6** Hinaqtiinmi uyarirani chay tawa atiyniyoq kawsaqqunapa chawpinmanta khayna nimuqta:

—Huk p'unchaw jornalmi aypanqa huk kilo trigollapaq otaq kinsa kilo cebadallapaq. Ichaqa amayá aceitepa hinallataq vinopa precionpas wichachunchu, nitaq escaseachunchu, nispa.

7 Tawa kaq sellota qasuspa Cordero kichaqtiinmi, noqaqa chay tawantin atiyniyoq kawsaqqunamanta tawa kaqta uyarirani, khayna nimuqta:

—¡Hamuy! nispa.

8 Chaymi noqaqa qawarispay rikurani huk q'ello caballota. Chay caballopi montakuqpa sutinmi kasqa Wañuy; chay wañuyqa qepantan wañusqakunapa kasqa lugarpas hamusqa. Chay caballopi montakuqmi atiyta chashkiran, kay pachapi llapallan runakunamanta tawa kaq parten runakunata wañuchinanpaq guerrakunawan, yarqaykunawan, onqoykunawan, hinallataq salqa *animalkunawan ima.

Pishqa kaq sellomanta

9 Pishqa kaq sellota qasuspa *Cordero kichariqtintaqmi, noqaqa *altarpa pachanpi rikurani, Diospa palabranta willakusqankurayku, hinallataq Jesucristopi creesqankurayku wañuchisqa kaq runakunapa almankunata. **10** Paykunana altota qaparipanku khaynata niranku:

—Tukuy atiyniyoq cheqaq ch'uya Diosniyku, ¿hayk'aqkamataq mana juzgankichu wañuchiwaqniyku runakunata vengakunaykipaqri? Paykunatari, ¿hayk'aqpunitaq castigankí? nispanku.

11 Hinaqtinmi Diosqa sapankamankuman huk yuraq p'achata qoran. Hinaspan Diosqa paykunata khaynata niran:

—Pacienciakuspa hawkalla huk tiempotawan suyakuychis; manaraqmi wañuchinkuraqchu qankuna hina Jesucristota serviq runakunataqa. Paykunata wañuchiqtinkuñan, chayraq hunt'akunqa; chaykamayá suyakuychis, nispa.

Soqta kaq sellomanta

12 Soqta kaq sellota qasuspa *Cordero kichariqtinmi, huk hatun terremotopa pasasqanta rikurani. Hinaqtinmi intiqa tutayaran, luto p'achawanpas p'achasqa kashanman hina. Saynallataqmi killapas yawar hina puka colorman tukuran.

13 Hinaqtinmi cielopi kaq ch'askakunapas kay allpa pachaman urmamuranku, imaynan huk higos sach'apa manaraq poqo rurunpas wayra nishuta wayramuqtin, tukuy pampaman wishñikamun chay hinata. **14** Saynallataqmi cielopas chinkaran, huk hatun rollosqa papel hina. Saynallataqmi orqokunapas, hinallataq *lamar qochapa chawpinpi kaq *islakunapas sitionmanta kuyuchisqa karan. **15** Hinaqtinmi

kay pachapi gobiernaq *reykuna, soldadokunapa jefenkuna, qapaqkuna, atiyniyoq kamachikuq runakuna, *esclavokuna, hinallataq libre kaq runakunapas t'oqokunapi, hinallataq qaqa siki mach'aykunapi ima llapachallanku pakakuranku. **16** Hinaspan paykunaqa qaparispas, orqokunata, hinallataq qaqakunatapas khaynata niranku:

—¡Hawaykuman urmayamuspa ñit'iwayku, tiyana *tronopi tiyaq ama rikuwanankupaq; hinallataq Corderopa ancha phiñakuyninmantapas pakaykuwayku! **17** Diospa hinallataq Corderopa anchata castigawananchis p'unchawmi ña chayaramunña. ¡Chaymi mana ni pipas chay castigotaqa aguantayta atinqachu! nispanku.

144,000 runakuna sellowan sellasqa kasqankumanta

7 **1** Chaymantan rikullaranitaq tawa *angelkunata. Paykunan kay allpa pachapa tawantin esquinanpi sayashasqaku, tawantin esquinanmanta wayra phukumuqta atajspanku, saynapi chay wayra, allpa pachata, *lamar qochata, hinallataq sach'akunatawan ama phukurpananpaq. **2** Chaymantan rikullaranitaq huk angeltapas intipa lloqsimunan lawmanta hamushaqta. Paymi kawsaq Diospa sellonta apamusqa. Hinaspan payqa altota qaparispas waqyaran tawantin angelkunata; paykunan chashkisqaku atiyta, kay allpa pachata, hinallataq lamar qochatapas dañota ruwanankupaq. **3** Hinaqtiinmi chay intipa lloqsimunan lawmanta hamuq angelqa chay tawantin angelkunata khaynata kamachiran:

—¡Amaraq kay allpa pachatapas, lamar qochatapas, hinallataq sach'akunatapas dañotaqa ruwaychisraqchu, Diosninchista serviq wawankuna mat'enkupi sellasqa kanankukama! nispa.

4 Chaymantan noqaqa uyarirani chay sellowan sellasqa runakuna hayk'as kasqankuta. Chay sellasqa runakunaqa kasqaku 144,000. Paykunan kasqaku chunka ishka yniyoq hatun ayllumanta miramuq Israel *nacionniyoq runakuna.

5 Judá sutiyoq ayllumantan 12,000 runakuna sellowan sellasqa kasqaku.

Rubén sutiyoq ayllumantan 12,000 runakuna sellowan sellasqa kasqaku.

Gad sutiyoq ayllumantan 12,000 runakuna sellowan sellasqa kasqaku.

6 Aser sutiyoq ayllumantan 12,000 runakuna sellowan sellasqa kasqaku.

Neftalí sutiyoq ayllumantan 12,000 runakuna sellowan sellasqa kasqaku.

Manasés sutiyoq ayllumantan 12,000 runakuna sellowan sellasqa kasqaku.

7 Simeón sutiyoq ayllumantan 12,000 runakuna sellowan sellasqa kasqaku.

Leví sutiyoq ayllumantan 12,000 runakuna sellowan sellasqa kasqaku.

Isacar sutiyoq ayllumantan 12,000 runakuna sellowan sellasqa kasqaku.

8 Zabulón sutiyoq ayllumantan 12,000 runakuna sellowan sellasqa kasqaku.

José sutiyoq ayllumantan 12,000 runakuna sellowan sellasqa kasqaku.

Hinallataqmi Benjamín sutiyoq ayllumantapas 12,000 runakuna sellowan sellasqa kasqaku.

Ashka runakuna yuraq p'achawan p'achasqa kasqankumanta

9 Chaykuna pasaruqtinmi, noqaqa rikullaranitaq ashkallaña runakunata. Manan pipas paykunataqa yupayta atirankuchu. Paykunan kasqaku llapallan *nacionkunamanta, tukuy niraq ayllukunamanta, tukuy clase llaqtayoq runakunamanta, hinallataq tukuy clase idiomapi rimaq runakunamantawan ima. Paykunaqa tiyana *tronopa ñawpaqninpi, hinallataq *Corderopa ñawpaqninpin, yuraq p'achawan p'achasqa sayashasqaku. Makinkupitaqmi palmerapa ramanta hap'isqaku. **10** Paykunan altota qapariranku. Hinaspan alabspa hatuncharanku khaynata:

—¡Tronopi tiyaq Diosninchismi,
hinallataq Corderopiwan ima salvawaranchis!
niskanu.

11 Hinaqtinmi llapallan *angelkunaqa tronopa muyuriqninpi, *ancianokunapa muyuriqninpi, hinallataq tawantin atiyniyoq kawsaqkunapa muyuriqninpi sayashasqaku. Hinaspan

paykunaqa tronopa ñawpaqninpi qonqorikuranku, asta mat'enkupas pampaman tupanankama. Hinaspan Diosta adoraranku **12** khaynata:

—¡Qankunapa nisqaykichisman hinayá kachun!
 ¡Alabasqayá kachun Diosninchisqa hatu-hatun kasqanmanta,
 yachayniyoq kasqanmanta,
 atiyniyoq kasqanmanta,
 hinallataq kallpayoq kasqanmanta ima!
 ¡Paymanyá graciasta qospa adorasunchis wiña-wiñaypaq!
 ¡Saynapuni kachun! nispanku.

13 Hinaqtinmi huknin kaq ancianoqa tapuwaran khaynata:

—¿Pikunataq waq yuraq p'achawan p'achasqa kaq runakunari? ¿Maymantataq paykunari hamurankú? nispa.

14 Chaymi noqaqa contestarani khaynata:

—Señor, qanmi chaytaqa yachanki, nispa.

Hinaqtinmi payqa niwaran khaynata:

—Paykunaqa hatu-hatun ñak'ariypi kasqankumanta lloqsimuqkunan kanku.

Hinaspapas paykunaqa Corderopa yawarninwan maqchisqan kanku. Chaymi paykunapa p'achankuqa suma-sumaq yuraqyachisqa kashan.

15 Chaymi paykunaqa Diospa tiyasqan tronopa ñawpaqninpi kashanku,

Diospa *templonpi tuta p'unchaw adoraspanku.

Tronopi tiyaq Diosmi paykunawan kaspá, tukuy imamantapas waqaychanqa.

16 Chaymi paykunaqa manaña ni

hayk'aqpas yarqachikunqakuñachu, nitaq ch'akichikunqakuñachu.

Paykunataqa manañan intipas nitaq ni ima ruphaypas dañota ruwanqañachu.

17 Ichaqa tronopa chawpinpi kaq Corderon paykunataqa

michinqa, imaynan ovejakunata michiqpas allin pukyu unukunaman apaspa, kawsay qokuq unuta tomachin chay hinata.

Hinaspan Diosqa weqenkutapas pichanqa, nispa.

Qanchis kaq sellomanta

8 1 Qanchis kaq sellota qasuspa rollosqa librota *Cordero kichariqtinmi, hanaq pachapiqa media hora hina, mana ni pipas bullata ruwaranchu. 2 Hinaqtinmi Diospa ñawpaqninpi qanchis *angelkunata sayashaqta rikurani. Hinaspan paykunaqa sapankamanku huk cornetata chashkiranku.

3 Chaymantan huk angelpas ashuyamuspa, *altarpa ñawpaqninpi sayaykuran. Payqa qorimanta tazontan hap'isqa. Chay tazonmanmi ashka q'apaq inciensowan hunt'aykuranku, Diospa akllasqan ch'uya runakunapa oracionnintawan kushkata Diosman ofrecenanpaq. Hinaspan chay angelqa chay ofrecenan *ofrendataqa tiyana *tronopa ñawpaqninpi kaq qorimanta ruwasqa altarman churayuran. 4 Hinaqtinmi chay inciensopa q'oshñiriyninga angelpa hap'isqan tazonmanta lloqsispa, Diospa kasqankama wicharan, chay ch'uya runakunapa oracionninkupiwana kushka. 5 Chaymantan chay angelqa incienso q'oshñichinan tazonta oqarispas, altarpisqa kay nina sansawan hunt'ayuspa, kay pachaman wikch'uyamuran. Hinaqtinmi enteron kay pachapi kaykuna pasaran: rayokuna, hinallataq truenokuna t'oqyaran; relampagokuna llipikyaran, hinallataq terremotapas kay pachata thaptiran.

Qanchis cornetakunamanta

6 Chaymantan chay qanchis *angelkunaqa corneta hap'isqankuta tocanankupaq alistakuranku. 7 Primer kaq ángel cornetata tocayta qallarimuqtinmi, hanaq pachamanta kay pachaman chikchi chikchimuran, hinallataq ninapas yawarwan chapusqa urmayamuran. Hinaqtinmi enteron kay pachapa kinsa kaq parten ninawan ruphasqa karan. Saynallataqmi kay pachapi llapallan sach'akunamanta, hinallataq kay pachapi tukuy clase pastokunamantapas kinsa kaq parten ruphasqallataq karan.

8 Saynallataqmi ishka kaq ángel cornetata tocamuqtin, huk hatun rawrashaq orqo hina *lamar qochaman wikch'uyusqa karan. Hinaqtinmi enteron lamar qochapa kinsa kaq parten yawarman tukuran. 9 Hinaqtinmi lamar qochapi

llapallan kawsaqkunamanta kinsa kaq parten wañuran. Saynallataqmi lamar qochapi kaq *barcokunamantapas kinsa kaq parten destruisqa karan.

10 Saynallataqmi kinsa kaq ángel cornetata tocamuqtin, hanaq pachamanta hatun ch'aska urmayamuran nina hina rawrariykuspa. Chay ch'askaqa urmayamuran llapallan mayukunapa, hinallataq llapallan pukyukunapa kinsa kaq partenmanmi. **11** Chay ch'askapa sutinmi kasqa “Qatqe ajenjo”. Hinaqtinmi llapallan unukunamanta kinsa kaq parten qatqe unuman tukuran. Chaymi chay qatqe unumanta tomaq runakunaqa ashka wañuranku.

12 Tawa kaq ángel cornetata tocamuqtinmi, intipa, killapa, hinallataq ch'askakunapapas, kinsa kaq parten dañasqa karan. Chaymi p'unchawpa kinsa kaq parten, hinallataq tutapapas kinsa kaq parten mana k'anchayniyoq qeparan.

13 Chaymantan qawarispay hanaq pachapi huk angelta anka hina phawashaqta rikurani. Paytan uyarirani altota qaparisa khayna nishaqta:

—¡Ay, ay, ay imaynaraq kankichis enteron kay pachapi kawsaqkuna, kinsantin qepaq angelkuna cornetankuta tocamuqtinku! nispa.

Pishqa kaq cornetamanta

9 **1** Pishqa kaq *ángel cornetata tocamuqtinmi, huk ch'askata hanaq pachamanta kay pachaman urmayamuqta rikurani. Chay ch'askan ukhu pachapa llaventa chashkiran. **2** Hinaqtinmi ukhu pachata llavenwan kicharuqtin, huk hatun hornomanta hina q'oshñi lloqsimuran. Chay q'oshñi lloqsimuqmi intita hinallataq cielotapas tutayaykachiran. **3** Hinaqtinmi chay q'oshñimanta langostakuna hina lloqsimuranku. Hinaspan enteron kay pachaman hunt'aykuranku. Chaymi chay langostakunaqa atiyta chashkiranku, huk ato-atoq uru hina runakunata picananpaq. **4** Hinaqtinmi Diosqa chay langostakunata kamachiran, kay pachapi llapallan sach'akunata, plantakunata, hinallataq tukuy clase verde qorakunatapas ama mikhunankupaq. Aswanqa Diospa sellonwan mat'enkupi mana marcasqa runakunallata k'irispa, ñak'arichinankupaqmi

kamachiran. **5** Ichaqa Diosqa manan permitiranchu, chay langostakuna runakunata wañuchinanpaqqa. Aswanmi Diosqa permitiran, chay langostakunaqa pishqa killa hunt'a runakunata ñak'arichinanpaq. Chaymi chay langostakunapa picasqanqa anchata nanaran, imaynan ato-atoq urupa picasqan hinataraq. **6** Hinaspan enteron kay pachapi runakunaqa chay pishqantin killapi wañuyta mashkanqaku. Ichaqa manataqmi wañuytaqa atinqakuchu. Aswanmi wañuyqa paykunamanta ayqekushanmanpas hina kanqa.

7 Chay langostakunaqa rikch'akuranku, guerrapi peleanankupaq alistasqa caballokunaman hinan. Umankupin kasqa qorimanta ruwasqa corona hina. Uyankutaqmi kasqa runapa uyanman rikch'akuq hina. **8** Chukchankutaqmi kasqa warmipa chukchanman rikch'akuq hina. Kirunkutaqmi kasqa *leonpa kirunman rikch'akuq hina. **9** Qasqonkutaqmi kasqa fierromanta ruwasqa chalecowan protegesqa hina. Saynallataqmi raphrankupas anchallataña bullata ruwasqa, imaynan guerraman riq caballokunapa chutasqan carretapas raqayyaspas bullata ruwan chay hinataraq. **10** Saynallataqmi chay langostakunapa chupanqa ato-atoq urupa chupanman rikch'akusqa. Chay chupanpa puntanpitaqmi awqa hina picananpaq kasqa. Chay picananwanmi chay langostakunaqa runakunata picaspa, pishqa killa hunt'a nishuta ñak'arichisqa. **11** Chay langostakunapa jefenqa ukhu pachapi mana allin *angelmi kasqa. Chay angelpa sutinmi hebreo rimaypi kasqa “Abadón”; griego rimaypitaqmi kasqa “Apolión”. Chay sutikunan khayna ninanta nin: “Mana imaman tukuchiq”, ninanta.

12 Kaykunapa pasasqanwanmi chay primer kaq ancha ñak'ariy pasaran. Ichaqa faltashanraqmi ishkaq kaq hinallataq kinsa kaq ancha ñak'ariykunapa hamunan.

Soqta kaq cornetamanta

13 Soqta kaq *angel cornetata tocamuqtinmi, huk waqyakuqpa vozninta uyarirani. Chay waqyakuqpa vozninqa Diospa ñawpaqninpi kaq qorimanta *altarpa tawantin waqrankunapa chawpinmantan uyarikamuran. **14** Chay waqyakuqmi chay soqta kaq corneta tocaq angelta khaynata niran:

—Éufrates hatun mayupa cercanpi tawantin watasqa angelkunata kacharimuy, nispa.

15 Hinaqtinmi chay soqta kaq angelqa chay tawantin watasqa angelkunata kachariran, enteron kay pachapi runakunamanta kinsa kaq partenta wañuchinankupaq. Chay tawantin angelkunan preparasqa kasqaku, chay watapi, chay killapi, chay p'unchawpi, hinallataq chay horaspi chay runakunata wañuchinankupaq. **16** Hinaspapas uyariranin hayk'a tropa soldadokunas caballokunapi montayukuspa peleaqkunata. Chay soldadokunaqa ishkay pachaq millonmi kasqaku.

17 Noqaqa *visionpin rikurani chay caballokunata, hinallataq chay caballopei montakuq soldadokunatawan ima. Chay caballokunapa hinallataq chay soldadokunapa qasqonpin churasqa kasqa huk chalecoman rikch'akuq. Chay chalecon kasqa nina sansa hina puka, *zafiro hina azul, hinallataq azufre hina q'ello. Chay caballokunapa umanmi *leonpa umanman rikch'akusqa. Siminkumantataqmi lloqsimusqa q'oshñi, nina, hinallataq azufre ima. **18** Hinaqtinmi kay pachapi llapallan runakunamanta kinsa kaq parten wañuranku, chay caballokunapa siminmanta lloqsimuq q'oshñiwan, ninawan, hinallataq azufrewan ima. **19** Chay caballokunapa atiyininqa kasqa siminkupi, hinallataq chupankupi iman. Hinaspapas chay caballokunapa chupanqa mach'aqwaykuna hina umayoqmi kasqa, runakunata anchata k'irispa ñak'arichinanpaq.

20 Ichaqa chay plagakunawan mana wañuspa qepakuq runakunaqa manan huchankumantaqa wanakurankuchu; nitaqmi *demoniokunatapas hinallataq runakunapa ruwasqan *idolokunatapas adoraytaqa dejarankuchu. Aswanmi rumimanta, k'ullumanta, qorimanta, qolqemanta, hinallataq bronce manta ruwasqa idolokunata adoraranku. Ichaqa chay falso dioskunaqa manan rikunkuchu, uyarinkuchu, nitaq purinkupashchu. **21** Hinaspapas chay runakunaqa manan wanakurankuchu, runamasinku wañuchisqankumanta, layqakuna ruwasqankumanta, waqllikuypi purisqankumanta, hinallataq suwakuypi purisqankumantapas.

Huk angelmanta taksa libromantawan

10 1 Chaykuna pasaruqtiinmi, huk ancha atiyuniyoq *angeltañataq rikurani, hanaq pachamanta phuyu ukhupi urayamushaqta. Chay angelpa umanmi k'uychiwan adornasqa hina kasqa. Uyantaq intipa k'anchayninman hinaraq rikch'akusqa. Saynallataqmi ishkaynin chakinkunapas altoman aysakuq nina rawraq hinaraq kasqa. 2 Makinpitaqmi hap'isqa huk taksa *libro kicharisqata. Hinaspanmi chay angelqa phaña kaq chakinwan saruran *lamar qochata, lloq'e kaq chakinwanñataq allpa pachata. 3 Hinaspan qapariran huk *león hinaraq. Saynata qapariqtiinmi qanchis vozkuna uyarikuran huk rayo t'oqyamuq hinaraq. 4 Saynata chay qanchis vozkuna rayo t'oqyaq hinaraq uyarikuqtiinmi, noqaqa chaykuna uyarisqayta ña escribinayña kasharan. Ichaqa chay ratollapin hanaq pachamanta huk vozta uyarirani khayna nimuwaqta:

—Chay qanchis vozkuna nimusqantaqa ama escribiychu; aswan waqaychay mana pipa yachasqallan, nispa.

5 Hinaqtiinmi chay lamar qochapi huknin chakinwan, hinallataq allpa pachapi huknin chakinwan sayaq angelta rikurani, {phaña} makinta cieloman oqarishaqta. 6 Diosmi hanaq pachatapas, kay pachatapas, lamar qochatapas, hinallataq tukuy kaqkunatapas unancharan. Chayraykun chay angelqa huk juramentota ruwaran, wiña-wiñaypaq kawsaq Diospa sutinpi khaynata:

—Diosqa manañan astawanqa suyanqañachu. 7 Aswanmi chay qanchis kaq ángel cornetata tocamuqtiin, Diospa pakasqa hina planninkunaqa cumplikunqa, imaynatan ñawpaq tiempopi serviqnin *profetakunaman willaran chayman hina, nispa.

8 Hinaqtiinmi hanaq pachamanta uyarisqay vozqa kaqmanta nimuwaran khaynata:

—Riy; hinaspa chashkimuy chay taksa kichasqa librochata, lamar qochapi huknin chakinwan, hinallataq allpa pachapi huknin chakinwan sayaq angelpa makinmanta, nispa.

9 Saynata niwaqtiinmi noqaqa, chay angelpa kasqanman rispay, khaynata nirani:

—Chay hap'isqayki librochata qoway, nispa.

Saynata niqtiymi chay angelqa niwaran khaynata:

—Kay librochata chashkiwaspayki mikhuy. Simiykipin abejapa mielnin hina mishk'isunki; ichaqa wiksayki ukhupitaqmi millayta qatqesunki, nispa.

10 Hinaqtinmi angelpa makinmanta chay librochata chashkispay mikhurani. Chaymi simiypiqa abejapa mielnin hina mishk'iwaran; wiksaypin ichaqa millayta qatqewaran.

11 Hinaqtinmi chay hanaq pachamanta uyarisqay vozqa niwaran khaynata:

—Huktawanmi runakunaman willamunayki Diospa nisqanmanta, imakunas ashka llaqtakunawan pasanmanta, ashka *nacionkunawan pasanmanta, ashka idiomakuna rimaq runakunawan pasanmanta, hinallataq *reykunawanpas imakunas pasanmanta ima, nispa.

Ishkay profetakunamanta

11 **1** Chaymantan chay vozwan rimapayamuwaqqa qowaran medinapaq bastonman rikch'akuq huk soqos k'aspita. Hinaspan khaynata niwaran:

—Riy, hinaspa Diospa *templonta hinallataq *altarnintawan medimuy. Hinaspa chay templopi hayk'as Diosta adoraq runakunata yupamuy. **2** Ichaqa chay templopa pationtaqa ama medimuychu. Chay hawa patiopin kashanku Diospi mana creeq ashka *nacionniyoq runakuna. Paykunan Jerusalén llaqtata dominaspa gobiernanqaku kinsa wata parten. **3** Hinaqtinmi noqaqa chay p'unchawkunapi ishikaynin noqamanta willakuq *profetaykunata kamachisqa, luto p'achawan p'achakuspanku, kinsa wata parten noqamanta willakunankupaq, nispa.

4 Chay ishikaynin profetakunaqa kashanku kay pachata kamachiq Diospa ñawpaqninpin. Hinaspapas chay profetakunaqa aceitunata ruruq ishikay olivos sach'akuna hinan kanku. Hinallataqmi chay profetakunaqa, Diospa ñawpaqninpi kaq ishikaynin *candelabrokuna hina kanku. **5** Sichus pipas chay ishikaynin profetakunata ima mana allintapas ruwayta munanqaku chayqa, paykunan siminkumanta nina rawrayta phukurispanku, llapallan

enemigonkutaqa wañuchinqaku. Saynatan wañunanku pipas paykunata wañuchiy munaqkunaqa. **6** Hinaspapas chay ishkeynin profetakunaqa atiyniyoqmi kanqaku Diosmanta willakusqanku tiempopi parata mana parachimunankupaq, unutasas yawarman tukuchinankupaq, hinallataq munasqanku horaspi kay pachapi tiyaqkunata tukuy clase milla-millay onqoykunawan ñak'arichinankupaq ima.

7 Chay ishkeynin profetakuna Diospa cheqay willakuyninta lliw runakunaman willayta tukurullaqtinmi, mancharikuypaq *millay animal ukhu pachamanta lloqsimunqa. Hinaspan chay millay animalqa chay ishkey profetakunawan peleanqa; hinaspan chay profetakunata vencespa wañuchinqa. **8** Chay ishkey profetakunapa cuerpontaqmi, Señor Jesucristota cruzpi chakataspa wañuchisqanku hatun llaqtapa principal callenpi wikch'usqa qepanqa. Chay llaqtatan runakunaqa rikch'anachinku *Sodoma llaqtawan, hinallataq *Egipto nación llaqtawan ima. **9** Hinaspan tukuy nacionkunamanta runakuna, tukuy llaqtakunamanta runakuna, tukuy clase runakuna, tukuy ayllukunamanta runakuna, hinallataq tukuy idiomapi rimaq runakuna, chay ishkey profetakunapa wañusqa cuerpontaqa kinsa p'unchaw parten rikunqaku. Ichaqa manataqmi permitinqakuchu, chay profetakunapa cuerponta p'ampanankutaqa. **10** Chay ishkey profetakunaqa wañuchisqa kanqaku, huchallapi kawsaq runakunata q'aqchaspa ñak'arichisqankuraykun. Chaymi sayna wañusqa kasqanta rikuspanku, enteron mundontinpi runakunaqa kusikunqaku. Hinaspan kusikuyamanta fiestata ruwaspa, paykunapura regalokunata apachinakunqaku.

11 Ichaqa chay kinsa p'unchaw parten pasaruqtinmi, chay ishkeynin profetakunataqa wañusqa kasqankumanta Dios kawsarichimuran. Hinaqtinmi chay kawsarimusqankuta llapallan runakuna rikuspanku, anchata mancharikuranku. **12** Hinaqtinmi chay ishkeynin profetakunaqa alto uyarikuq vozta cielomanta uyariranku. Chay vozmi khaynata nimuran:

—¡Wichamuychis kayman! nispá.

Hinaqtinmi paykunaqa, llapallan enemigonkuna rikushaqtin, hanaq pachaman phuyu ukhupi wicharanku.

13 Chay ratollapitaqmi nishuta terremoto pasaran. Hinaqtinmi enteron llaqtamanta chunka kaq parten thuñichisqa karan. Chaymi chay llaqtapi qanchis waranqa runakuna wañuranku. Ichaqa wakin kawsaq runakunañataqmi anchata mancharikuspanku, hanaq pachapi kawsaq Diosta alabaranku.

14 Kaykunapa pasasqanwanmi chay ishkay kaq ancha ñak'ariy pasaran. Ichaqa ñan hamushanña kinsa kaq ancha ñak'ariyqa.

Qanchis kaq cornetamanta

15 Qanchis kaq *ángel cornetata tocamuqtinmi, hanaq pachapi fuerte vozkuna uyarikuran khaynata:

—Diosninchismi Salvadorninchis Jesucristopiwan ña gobiernashanña enteron kay pachata. Payqa wiña-wiñaypaqmi gobiernanqa, *rey kasqanrayku, nispá.

16 Hinaqtinmi ishkay chunka tawayoq tiyana *tronokunapi tiyaq *ancianokunaqa, Diospa ñawpaqninpi qonqorikuspa, pampakama k'umuranku. Hinaspan Diosta adoraranku

17 khaynata:

—Tukuy atiyniyoq Señor Diosniyku,
qanmi kanki ñawpaq tiempopi kaqqas, kunan
tiempopi kaqqas, hinallataq qepa tiempoman hamuq
Diosniykuqa.

Chaymi graciasta qoykiku, ancha atiyniykita
noqaykuman rikuchiwasqaykikumanta, hinallataq
gobiernayta qallarisqaykimantawan ima.

18 Qanpi mana creeq runakunan llapallan *nación
llaqtakunapi phiñasqa kashanku.

Ichaqa phiñakuyniykiwan castiganayki p'unchawmi
kunanqa ña chayaramunña.

Chaymi kunanqa llapallan wañusqa runakunata
juzganki.

Ichaqa servisuqniyki llapallan *profetaykikunamanmi
premionta qopunki,

saynallataq sutyikita respetaspa ch'uya sonqowan
servisuqniyki runakunamanpas, importante
kaqkunamanpas hinallataq menos importante
kaqkunamanpas.

¡Kunanmi tiempo chayamun kay pachapi tukuy unanchasqaykikunata destruiq runakunata juzgaspa ñut'unaykipaq! nispa.

19 Hinaqtinmi hanaq pachapi Diospa *templon kicharikuran. Chay templo ukhupitaqmi rikukuran tablamanta ruwasqa baúl hina *arca del pacto nisqanku. Hinaqtinmi rayokuna fuerteta t'oqyamuran; alto qapariy vozkuna uyarikuran; truenokuna t'oqyamuran; terremotokuna pasaran; hinallataq chikchipas nishuta chikchimuran.

Huk warmimanta dragonmantawan

12 **1** Chaymantan hanaq pachapi rikurani mancharikuypaq hina huk hatu-hatun señalta: chay señalpin rikurani huk warmita intiwan hina p'achasqata, chakinpa pachanpitaqmi huk killapas kashanman hinata, saynallataq umanpipas chunka ish kay ch'askakunayoq *coronata. **2** Chay warmiqa onqoqmi kasqa. Chaymi onqokunanpaq dolor hap'iqtin nishuta qaparqachasqa.

3 Chaymantataqmi kaqmanta rikhurillarantaq huk hatu-hatun señal hanaq pachapi: chay señalpin rikullaranitaq *dragonwan sutichasqa huk hatunkaray puka animalta. Chay dragonmi kasqa huk hatunkaray qalaywaman rikch'akuq; hinaspapas chay dragonqa kasqa qanchis umayoq, chunka waqrayoq, hinallataq sapankama umanpi coronayoq ima.

4 Hinaspanmi chay dragonqa chupanwan hanaq pachapi llapallan ch'askakunamanta kinsa kaq partenta aysaspa arrastrasqa. Hinaspan chay ch'askakunataqa kay allpa pachaman wikch'uyamuran. Saynallataqmi hanaq pachapi rikusqay warmi ña onqokunanpaq hinaña kashaqtin, chay dragonqa ñawpaqninpi sayaspa, chay warmipa wawan naceramuqtin hinalla mikhurunanpaq listollaña suyaran. *[Nota: Chay dragonqa diablon. Chay wikch'usqa ch'askakunataqmi diablota qatikuq angelkuna karanku. Paykunan Diospa contranpi sayariranku diablota qatikunankupaq. Sayna ruwasqankuwanmi paykunaqa *demoniokunaman tukupuranku Apocalipsis 12.9].* **5** Hinaqtinmi chay warmiqa huk qari wawata onqokuran, kay enteron mundopi kaq llaqtakunata atiyinwan gobiernananpaq. Ichaqa chay warmipa wawanta

qechuruspankun, *tronopi tiyaq Diospa ñawpaqninman aparanku. **6** Chay lugarmantan chay onqokuq warmiqa ishkapakuran Diospa preparasqan ch'inñeq lugarman, chay lugarpi kinsa wata parten cuidasqa kananpaq.

**Ashka angelkunapa jefen ángel Miguel
dragonwan peleasqanmanta**

7 Chaykuna pasasqanpa qepanmanmi hanaq pachapi guerra karan. Chaypin angelkunapa jefen ángel Miguelqa kamachisqan *angelkunapiwan kushka *dragonpa contranpi pelearanku, hinallataq chay dragonta qatikuq mana allin angelkunapa contranpiwan ima. **8** Hinaqtinmi chay dragonqa qatiqnin mana allin angelkunapiwan vencesqa karanku. Chaymi Diosqa hanaq pacha cielopi tiyanankutaqa manaña paykunataqa permitiranñachu. **9** Hinaqtinmi chay dragontaqa hanaq pachamanta kay pachaman wikch'uyamuranku, payta qatiqnin llapallan angelninkunatawan kushkata. Chay dragonmi kasqa diablo, ñawpaq kay pacha qallariypi mach'aqway formapi rikhuriq. Chay diablota Satanawan suticharanku. Hinaspapas chay diablon kay pachapi llapallan runakunataqa engañashan.

10 Chaymantan uyarillaranitaq hanaq pacha cielopi huk hatu-hatun waqyakuyta, khayna niqta:

—Diosninchismi kunan

paypi creeq runakunata ña salvarunña.

Paymi rikuchiwanichis tukuy atiyniyoq kasqanta.

Pay sapallanmi gobiernananpaq tukuy atiyniyoq

*Reyqa.

Diosmanta Hamuq Criston enteron kay pachataqa kunanmanta gobiernanqa.

Cristoqa gobiernanqa, Diospa ñawpaqninmanta diablo wikch'uyamusqa kaqtinmi.

Chay diabloqa tuta p'unchawmi Diospi creeq wawqe pananchiskunataqa Diospa ñawpaqninpi acusaran.

11 Jesucriston huk *Cordero hina cruzpi yawarninta ch'aqchuspa wañuran.

Chay sacrificio ruwasqanwanmi, Jesucristopi creeq wawqe pananchiskunaqa, salvasqa karanku.

Chaymi Jesucristopa *sacrificio ruwasqanwan,

hinallataq Jesucristomanta willakusqanku palabrawan ima, chay creyentekunaqa diablota venceyta atiranku.

Hinaspapas chay wawqe pananchiskunaqa manan manchakurankuchu wañuytaqa.

Aswanmi paykunaqa Jesucristomanta willakusqankurayku, listo karanku wañunankupaqa.

- 12** Chayraykuyá hanaq pachakuna, hinallataq chaypi llapallan kawsaqkunapas, ¡kusikuychis! ¡Ichaqa ay imaynaraq kankichis kay pachapi, hinallataq *lamar qochapi kawsaqkunaqa! Diabloqa sinchi phiñasqan kashan, poco tiempollaña kananpaq kasqanta yachakusqanrayku. Chayraykun qankunaman urayamun, qankunata ñak'arichisunaykichispaq, nispa.

13 Hinaqtinmi chay dragonqa kay pachaman wik'huykamusqa kasqanta yachakuspan, chay qari wawacha onqokuq warmita qatiykachayta qallariran. **14** Ichaqa Diosmi huk hatun ankapa ishkay raphrankunata chay warmiman qoran, chay raphrakunawan huk karu ch'inñeq desierto lugarman phawananpaq, saynapi chay dragonmanta ishkapakuspa, chaypi kinsa wata parten protegesqa kananpaq. **15** Hinaqtinmi chay dragonqa siminmanta ashka unuta aqturan, mayu hinarraq puririnanpaq, saynapi chay warmita chay mayu apaspa wañuchinanpaq. **16** Ichaqa allpa kicharikuspanmi, chay dragonpa aqtusqan mayuta mill'urparan. Saynapin chay warmiqa salvasqa karan. **17** Hinaspan chay dragonqa chay warmipa contranpi anchata phiñakuspa, chay warmipa mirayninkunawan peleananpaq riran. Chay warmipa mirayninkunaqa karanku Diospa kamachisqankunata kasukuspa kawsaq runakunan, hinallataq Jesucristomantapas mana ishkayaspa willakuqkunan. {**18** Hinaqtinmi chay dragonqa lamar qochapa patallanpi sayaykuran}.

Lamar qochamanta lloqsimuq millay animalmanta

13 1 Noqa Juanmi *lamar qochapa patanpi sayaykurani. Hinaspan lamar qochamanta lloqsimuq huk ancha mancharikuyapaq *millay animalta rikurani. Chay animalqa

kasqa qanchis umayoqmi, hinallataq chunka waqrayoq ima. Sapankama waqranpitaqmi huk *coronata apasqa. Saynallataqmi sapankama umanpipas escribisqa kasqa Diosta ofiendeq millay sutikuna. **2** Chay rikusqay *millay animalqa *leopardomanmi rikch'akusqa. Ichaqa chakinñataqmi osopa chakin hina kasqa. Siminpas *leonpa hocicón hinan kasqa. Hinaqtinmi *dragonqa chay millay animalman atiynta, tiyanan *trononta, hinallataq autoridad kaynintapas entregaykuran. **3** Chay millay animalpa huknin kaq umanpin, huk millay k'iri kasqa wañunanpaq hina. Ichaqa chay k'irin sanoyaruqtinmi, chay sanoyasqanwan enteron mundontinpi llapallan kawsaqkunaqa anchata admirakuranku. Hinaspan chay millay animalpi creespa, payta qatikuranku. **4** Hinaspan chay dragontaqa llapallan runakuna adoraranku, chay millay animalman atiynta qosqanrayku. Saynallataqmi runakunaqa adorallarankutaq chay millay animaltapas, khaynata nispanku:

—¿Pitaq kay millay animal hina ancha atiyniyoqri kanman? ¿Pitaq paywan peleaytari atinman? nispanku.

5 Hinaqtinmi chay millay animalqa permitisqa karan, Diospa contranpi millay qenlli rimaykunata rimananaq, hinallataq tawa chunka ishkayniyoq killa gobiernananaq ima. **6** Hinaqtinmi chay millay animalqa millay rimaykunata rimaspa Diosta k'amiran. Saynallataqmi maldeciran Diospa sutinta, Diospa tiyanan trononta, hinallataq hanaq pachapi llapallan kaqkunatapas. **7** Saynallataqmi chay millay animalqa permitisqa karan, Diospi creeq runakunapa contranpi peleaspa, vencenanpaq. Saynallataqmi payqa atiytapas chashkiran, lliw ayllukunata, llapallan llaqtakunata, tukuy idiomapi rimaqkunata, hinallataq lliw *nacionkunatapas gobiernananaq. **8** Chay millay animaltan adoraranku enteron mundomanta runakuna. Paykunaqa chay millay animaltaqa adoraranku, chay Libro de la Vida nisqapi sutinku mana escribisqa kasqanraykun. Chay Libro de la Vidaqa sacrificasqa *Corderopa libronmi. Chay Corderotaqa kay pacha manaraq unanchasqa kashaqtinmi, Diosqa ña destinaranña (noqanchisrayku) wañunanpaq.

9 Saynaqa ninriyoq kaspaykichisqa, kay qatiqnin nisqaykunatayá allinta uyariychis:

10 Pipas carcelman apasqa kananpaq kaqqa,
carcelmanmi apasqa kanqa.

Pipas espadawan wañuchisqa kananpaq kaqqa,
*espadawanmi wañuchisqa kanqa.

Chaymi Diospi cheqaqtapuni creeq runakunaqa,
ñak'ariykunata pacienciawan soportayta yachananku,
hinallataq Diospipas cheqaqtapuni confiyta ima. [*Nota: Kay
Apocalipsis libropin ancha mancharikuypaq millay animalkunamanta
rimashan. Chay animalkunaqa kankuman diablota yanapaq
demoniokunan].

Allpa pachamanta lloqsimuq millay animalmanta

11 Chaykuna pasaruqtinmi, rikullaranitaq huk *millay
animaltapas allpa pachamanta lloqsimushaqta. Chay millay
animalqa ish kay waqrayoqmi kasqa. Chay waqrakunaqa toro
ovejapa waqrakuna hinan kasqa. Ichaqa *dragón hinataqmi
rimasqa. **12** Chay ish kay kaq millay animalqa, primer kaq
millay animalmantan atiyta chashkiran. Hinaspan chay
ish kay kaq millay animalqa, chay atiy chashkisqanwan,
enteron mundontinpi runakunata obligaran, k'irinmanta
sanoyaq chay primer kaq millay animalta adoranankupaq.
13 Hinaspapas chay ish kay kaq millay animalqa, runakuna
rikunankupaqmi, admirakuypaq milagrokunata ruwaran.
Hinaspan llapallan runakuna rikushaqtin, cielomanta
rawrashaq ninata kay pachaman urmayachimuran. **14** Saynata
ruwaspan chay ish kay kaq millay animalqa, primer kaq
millay animalpa atiy qosqanwan, ashka milagrokunata
ruwaspa, runakunata engañaran. Hinaspan chay ish kay
kaq millay animalqa runakunata kamachiran, chay primer
kaq millay animalpa imagenninta ruwanankupaq, saynapi
chay k'irisqa primer kaq millay animalpa imagenninta
runakuna hatarichispa adoranankupaq. Chay primer kaq
millay animalqa *espadawan ancha k'irisqa kashaspapas
kawsarimuranmi. **15** Hinaspapas chay ish kay kaq millay
animalqa permitisqan karan, chay primer kaq millay
animalpa imagenninman kawsayta qonanpaq, rimachinanpaq,
hinallataq chay imagenta mana adoraq llapallan runakunata
wañuchinanpaq ima. **16** Saynallataqmi chay ish kay kaq

millay animalqa obligaran, hatunkunata, uchuykunata, qapaqkunata, wakchakunata, mana *esclavokunata, hinallataq esclavokunatapas, mat'enkupi otaq phaña makinkupi marcasqa kanankupaq. **17** Hinaqtinmi chay millay animalpa sutinwan mana marcasqa kaqkunaqa, otaq sutinpa numeronwan mana identificasqa kaqkunaqa, manan vendeytapas nitaq rantiytapas atirankuchu. Aswanqa marcasqa kaqkunallan vendeytapas, hinallataq rantiytapas atiranku.

18 Kaykunata entiendenapappaq yachayniyoqmi kananchis. Ichaqa pipas yachayniyoq kaqqa, chay millay animalpa numeronta yupaspan significadonta yachanan. Chay millay animalpa sutinta identificaq numeroqa, runaq sutinpa numeronmi. Chay numeroqa kaymi: 666.

144,000 runakunapa takisqankumanta

14 **1** Chaykuna pasaruqtinmi qawarirani. Hinaspan Sión nisqa orqopi *Corderota rikurani, 144,000 runakunawan kushka sayashaqta. Hinaspapas chay runakunaqa sapankamankun Corderopa sutinwan, hinallataq Dios Taytapa sutinpiwan mat'enkupi marcasqa kasqaku. **2** Hinaspapas uyarillaranitaqmi hanaq pachamanta huk vozta. Chay vozqa rikch'akuran imaynan ashka unu phaqchamuspa qaparisqanman, hinallataq rayopa t'oqyamusqanman hinaraqmi. Hinaspapas chay voz uyarisqayqa, arpa tocaq ashka musicokunapa tocasqanmanmi rikch'akuran. **3** Hinaspan chay 144,000 salvasqa runakunaqa, Corderopa tiyanan *trononpa ñawpaqninpi, tawa atiyniyoq kawsaqkunapa ñawpaqninpi, hinallataq *ancianokunapa ñawpaqninpi ima, huk mosoq himnota takiranku. Chay mosoq himno takisqankutaqa manan ni pipas yachaytaqa atirankuchu. Aswanqa kay pachapi llapallan tiyaq runakunamanta salvasqa kaq 144,000 runakunallan chay mosoq himnotaqa takiyta atiranku. **4** Hinaspapas paykunaqa warmikunawan mana huchallikuspa kawsaq runakunan kasqaku. Paykunaqa Corderowan kushkan mayta riqtinpas puriranku. Hinaspapas paykunaqa, lliw runakuna ukhumantan, Diospa hinallataq Corderopa rantisqan karanku.

Saynapin paykunaqa salvasqa karanku huk *primicia hina. **5** Hinaspapas paykunaqa {Diospa tiyanan *trononpa ñawpaqninpiqa} ch'uya sonqoyoq mana llullakuq runakunan karanku. Chayraykun paykunaqa mana ni pipa acusanan karanku.

Kinsa angelkunapa willakusqanmanta

6 Chaymantan noqaqa rikullaranitaq huk *angelta alto cielopi phawashaqta. Paymi kay pachapi llapallan tiyaqkunaman, llapallan *nacionkunaman, llapallan llaqtakunaman, llapallan ayllukunaman, hinallataq tukuy idiomapi rimaq runakunaman ima Diosmanta wiñaypaq allin willakuykunata willaran, saynapi runakuna (Diospi creespa) salvasqa kanankupaq. **7** Hinaspan chay angelqa altota rimaspa, khaynata willaran:

—Diosta manchakuychis, hinaspa payta alabaychis.

Kunanmi tiempo ña chayaramunña llapallan runakunata Dios juzganapaq. Saynaqa kay pacha ruwaq, hanaq pacha ruwaq, *lamar qocha ruwaq, hinallataq unu t'oqyamuq pukyukunata ruwaq Diosta adoraychis, nispa.

8 Chaymantan ishkay kaq angelñataq, chay primer kaq angelpa qepanta rispa, khaynata niran:

—Chay hatu-hatun Babilonia llaqtaqa ñan destruisqaña kashan. Chay llaqtaqa llapallan llaqtakunapi tiyaq runakunatan waqllichispa huchallichiran, imaynan allin poqosqa vinowan mach'achiq hinaraq, nispa.

9 Chaymantan kinsa kaq angelñataq, chay ishkay kaq angelpa qepanta rispa, altota qaparispa, khaynata niran:

—Sichus pipas chay primer kaq *millay animalta, hinallataq chay millay animalpa imagennintawan adoranqa, hinallataq chay millay animalpa marcanwan makinpi otaq mat'enpi marcachikunqa chayqa, **10** Diosmi anchata phiñakuspa, chay marcachikuq runataqa alli-allinta castiganqa. Chay castigoqa manan yanqa castigollachu kanqa. Aswanqa nina rawraypi, hinallataq t'impushaq azufrepin anchata ñak'arinqa. Chay ñak'arisqantan rikunqaku, *Cordero hinallataq Diospa ch'uya angelninkunapiwan ima. **11** Chay ñak'arisqanku nina rawrayqa wiña-wiñaypaqmi q'oshñinqa.

Chaymi mana samariyqa kanqachu ni tutapas nitaq p'unchawpas chay millay animalta hinallataq imagennintawan adoraqkunapaqqa, hinallataq chay millay animalpa sutinwan marcasqa kaqkunapaqpas, nispa.

12 Chaymi Diospi creeq llapallan runakunaqa, tukuy ñak'ariykunapi tarikuspapas soportaspa, pacienciayoc kananku, Diospa kamachisqankunata kasukunanku, hinallataq Jesucristopipas mana ishkayaspa iñinanku.

13 Chaymantan noqaqa uyarillaranitaq hanaq pacha cielomanta waqyakuspa, khayna nimuqta:

—Escribiy kayta: Ancha kusionqan kanqaku, kunanmanta ñawpaqman Señor Jesucristopi cheqaqtapuni confiaspa wañuq runakunaqa, nispa.

Hinaqtinmi Diospa Espiritunqa khaynata niran:

—Arí, paykunaqa tukuy llank'aykunamanta, hinallataq ñak'ariykunamantawan iman samanqaku, allin kaqkunata ruwasqankurayku, nispa.

Juicio p'unchawmanta

14 Chaymanta, qawarispaymi, noqaqa yuraq phuyuta rikurani. Chay phuyupitaqmi tiyashasqa Diosmanta Hamuq Runaman rikch'akuq runa. Payqa umanpin qorimanta *coronayoq kasqa, hinallataqmi makinpipas allin afilasqa ishunata hap'isqa. **15** Hinaqtinmi huk angelñataq *templomanta lloqsimuspa, (Dios Taytapa nisqanta) altota qaparispas, chay phuyupi tiyaqta khaynata niran:

—Ishunaykiwan rutuyta qallariyña. Ñan cosechana tiempoqa chayaramunña. Kay pachapi cosechaqa listoñan kashan rutiluspa oqarinaykipaq, nispa.

16 Chaymi chay phuyupi tiyaq runaqa kay pachapi cosechata ishunanwan raturan. Hinaspan kay pachapi cosechaqa cosechasqa karan.

17 Saynallataqmi huk angelpas hanaq pachapi kaq templomanta lloqsimuran. Paypas makinpin afilasqa ishunayoq kasqa. **18** Chaymantan huk angelñataq templo ukhupi *altarmanta lloqsimuran. Chay angelqa ninata kamachinanpaqmi atiyniyoq kasqa. Hinaspan afilasqa ishunayoq angelta khaynata niran:

—Enteron allpa pachapi uvas sach'akunapa rurunkunata ishunaykiwan rutuyta qallariy. Chay allpa pachapi uvaskunaqa ñan poqoña kashan, nispa.

19 Hinaqtinmi chay angelqa kay pachapi uvaskunata ruturan. Hinaspan chay uvaskunataqa sarunanku pozoman churaran. Chay pozoqa Diospa ancha phiñakuyninmi. (Chaypin Diospa contranpi hatariq llapallan huchasapa runakuna castigasqa kanqaku). **20** Chay pozoqa manan llaqta ukhupichu karan, aswanqa llaqtamanta lloqsina waq lawninpin. Chaypin chay uvaskunataqa pozopi saruranku. Chaymi chay sarusqanku pozomantaqa mayu hinaraq yawar lloqsimuran. Hinaqtinmi chay yawar mayuqa caballokunapa kunkankamaraq ayparan. Hinaspan chay yawarqa, kinsa pachaq kilometrotaraq puririran.

Qanchis angelkunamanta

15 **1** Chaymantan noqaqa ancha admirakuypaq hatu-hatun señalta hanaq pacha cielopi rikurani. Chaypin qanchis *angelkuna, qanchis kaq último plagakunata apamuranku, kay pachata castiganankupaq. Chay qanchisnintin *plagakunawan huchasapa runakuna castigasqa kaqtinkun, Diospa ancha phiñakuynin tukukunqa.

2 Hinaqtinmi noqaqa rikullaranitaq ninawan chapusqa vidriomanta cristal hina *lamar qochata. Chay lamar qochapa patanpitaqmi rikurani ashka runakunata sayashaqta. Chay runakunan kasqaku chay *millay animalta venceq runakuna, chay millay animalpa imagenninta mana adoraqkuna, hinallataq chay millay animalpa numeronwan otaq sutinwanpas mana marcachikuqkuna ima. Paykunamanmi Diosqa tocana arpata sapankamankuman qoran. **3** Hinaspan paykunaqa chay arpakunawan, *Moisespa takisqan takita, hinallataq *Corderopa takintawan takiranku khaynata:

“Señor Diosnillayku, qanqa tukuy atiyniyoqmi kanki.

Qanpa tukuy ima ruwasqaykikunaqa ancha admirakuypaqmi.

Qanpa imapas ruwasqaykikunaqa ancha allinpunin, justo kasqaykirayku.

Chaymi qanqa llapallan *nacionkunapa *Reynin kanki.

4 Señor Diosnillayku,
 ¿Pitaq qantari mana manchakusunkimanchú?
 ¿Pitaq qantari mana alabasunkimanchú?
 Qanllan mana ni ima huchayoq ch'uyay-ch'uya kanki.
 Llapallan *nación llaqtayoq runakunan
 ñawpaqniykiman hamuspanku adorasunkiku,
 qanpa juicio ruwasqaykikunaqa cheqaqpuni
 kasqanrayku”, nispanku.

5 Chaykuna pasaruqtinmi, noqaqa rikurani hanaq pacha cielopi Diospa tiyanan *tabernáculo nisqa *templo kicharikushaqta. 6 Hinaspan chay tabernáculo templomanta chay qanchis angelkuna, qanchis milla-millay plagakunata apayukuspa, lloqsimuranku. Chay angelkunapa p'achanqa kasqa sumaq limpio *lino nisqa yuraq fino telamanta ruwasqan, sumaq k'ancharishaq, hinallataq qasqonkupipas qorimanta ruwasqa *cintokunawan churasqa kasqaku. 7 Hinaqtinmi chay tawa atiyniyoq kawsaqqunamanta huknin kaq kawsaq, qanchisnintin sapankama angelkunaman qorimanta copata qoran. Chay copakunaqa wiña-wiñaypaq kawsaq Diospa ancha phiñakuyninwanmi hunt'asqa kasqa. 8 Hinaqtinmi Diospa templanqa hunt'asqa karan Diospa glorianmanta, hinallataq ancha atiyinmanta lloqsimuq q'oshñiwan. Chaymi mana ni pipas chay templomanqa haykuyta atirankuchu, asta chay qanchis angelkunapa apasqan qanchis plagakuna tukukunankama.

Qanchis copakunapi Diospa phiñakuynin kasqanmanta

16 1 Chaymantan noqaqa uyarirani Diospa *templon ukhumanta huk vozta. Chay vozmi alto rimaywan chay qanchisnintin *angelkunata khaynata niran:

—Rispaykichis Diospa phiñakuyninwan hunt'asqa kaq qanchisnintin copakunata, allpa pachaman hich'aykamuychis, nispa.

2 Hinaqtinmi primer kaq angelqa riran. Hinaspan chay copamanta Diospa phiñakuyninta kay allpa pachaman hich'ayamuran. Chaymi chay *millay animalpa marcanwan marcasqa, hinallataq imagenninta adoraq runakunapa cuerponpi, millay ch'upu onqoy rikhuriran. Hinaspan chay ch'upu onqoyqa anchata ñak'arichiran chay runakunata.

3 Chaymantan ish kay kaq angelñataq chay copa hap'isqanmanta Diospa phiñakuyninta lamar qochaman hich'ayamuran. Hinaqtinmi chay *lamar qochaqa wañuchisqa runakunapa yawarninman hina tukuran. Chaymi chay lamar qochapi llapallan animalkunaqa wañuranku.

4 Chaymantan kinsa kaq angelñataq chay copa hap'isqanmanta Diospa phiñakuyninta mayukunaman, hinallataq pukyukunaman ima hich'ayamuran. Chaymi chay unukunapas yawarman tukuran. **5** Hinaqtinmi unukunata kamachiq atiyniyoq angelta uyarirani, khayna nisqanta:

“Señorlláy, qanqa wiña-wiñaypaq kawsaq Diosmi kanki.

Diosnilláy, qanqa ch'uyay-ch'uyan kanki.

Diosnilláy, qanqa justo kasqaykiraykun cheqaqtapuni juzganki.

6 Qanpa contraykipi kaq enemigoyki runakunaqa *profetaykikunatan,

hinallataq qanpi creeq runakunatan

yawarninta ch'aqchuspa wañuchiranku.

Chaymi qanqa sayna ruwasqankumanta

merecesqankuman hina, paykunamanqa yawarta tomachishanki”, nispá.

7 Chaymantapas uyarillaranitaqmi *altarmanta huk vozwan khayna nimuqta:

“Arí, tukuy atiyniyoq Señor Diosnilláy,

qanqa pimanpas mana sayapakuspan allinta juzganki.

Chaymi juzgasqaykiqa cheqaqpuni”, nispá.

8 Chaymantan tawa kaq angelñataq chay copa hap'isqanmanta Diospa phiñakuyninta intiman hich'ayuran.

Hinaqtinmi chay intipa ruphayninqa, runakunata

ruphananpaq, nina hina atiyniyoq karan. **9** Hinaqtinmi kay

pachapi runakunaqa intipa nishu ruphasqanwan ruphasqa

karanku. Ichaqa manan ni chaywanpas huchankumantaqa

wanakurankuchu, nitaqmi Diostaqa alabarankuchu. Aswanmi

chay ñak'arichikuq *plagakunata kamachiq atiyniyoq Diostaqa astawanraq millay rimaykunawan maldeciranku.

10 Chaymantan pishqa kaq angelñataq chay copa hap'isqanmanta Diospa phiñakuyninta chay millay animalpa

tiyasqan *trononman hich'aykamuran. Hinaqtinmi chay millay animalpa gobiernanan *nación llaqtakunaqa tutayaqman tukupuran. Chaymi runakunaqa nanaymanta ñak'arispanku qallunkutaraq kanikuranku. **11** Ichaqa tukuy chaykunawan anchata ñak'arishaspankupas, runakunaqa manan huchankumantaqa wanakurankuchu. Aswanmi paykunaqa nanaywan, hinallataq ch'upu onqoywan ñak'arisqankumantaqa, hanaq pachapi Diosta maldeciranku.

12 Chaymantan soqta kaq angelñataq chay copa hap'isqanmanta Diospa phiñakuyninta Éufrates nisqa hatun mayuman hich'ayamukuran. Hinaqtinmi chay mayuqa ch'akipurán, saynapi intipa lloqsimunan law oriente nisqa lawmanta *reykuna chayninta pasanankupaq.

13 Hinaqtinmi rikullaranitaq *dragonpa siminmanta, chay millay animalpa siminmanta, hinallataq llullakuspa rimaq falso *profetapa siminmantawan ima, kinsa mana allin espiritukuna k'ayraman rikch'akuq lloqsimushaqta. **14** Chay kinsantin espiritukunaqa *demoniokunan kasqaku. Chaykunan atiyniyoq karanku, ancha admirakuypaq milagrokunata ruwanankupaq. Hinaspan chay demoniokunaqa kay pachapi gobiernaq reykunata huñumuranku, tukuy atiyniyoq Diospa hatun p'unchawnin chayamuqtin, Diospa contranpi peleanankupaq.

15 Chaymantan Señor Jesucristoñataq khaynata niran:

—¡Cuidakuychis! Noqaqa mana piensasqaykichis horastan huk suwa hina hamusaq. Ichaqa ancha kuisqan kanqa rikch'ashaq hinalla, hinallataq p'achasqa hinalla kaspá, listolla noqata suyawaq runaqa. Saynapin payqa mana q'alallachu p'enqa-p'enqayta runakunapa ñawpaqninpi purinqa, nispa.

16 Hinaqtinmi chay kinsa demoniokunaqa gobiernaq reykunata huñuranku hebreo rimaypi Armagedón nisqa lugarman.

17 Saynallataqmi qanchis kaq angelpas chay copa hap'isqanmanta Diospa phiñakuyninta wayraman hich'ayamuran. Hinaqtinmi hanaq pachapi kaq templo ukhupi tiyana *tronomanta alto vozwan khaynata nimuran:

—¡Tukuy imapas ñan cumplirukunña! nispa.

18 Hinaqtinmi rayo t'oqyaykuna, alto qapariykuna, hinallataq truenokuna ima uyarikuran. Saynallataqmi

huk ancha hatu-hatun terremotopas kay pachapi pasaran. Sayna clase terremotoqa manan ni hayk'aqqas pasaranchu kay pachapi runakunata Dios unanchasqanmantapachaqa. **19** Hinaqtinmi chay terremotoqa pasasqanwan, kay pachapi hatu-hatun Babilonia llaqtaqa kinsaman partikuran. Saynallataqmi enteron mundontinpi kaq llaqtakunapas thuñiran. Diosqa manan qonqaranchu chay hatun Babilonia llaqta castigaytaqa, runakunata huchallichisqanrayku. Aswanmi Diosqa chay copapi ancha phiñakuyninwan anchata castigarán. **20** Hinaqtinmi lamar qochapa chawpinpi llapallan *isla nisqa allpakunapas, hinallataq kay pachapi kaq llapallan orqokunapas chinkapurán. **21** Saynallataqmi hanaq pacha cielomanta tawa chunka kilota llasaq chikchi runakunaman urmamuran. Hinaqtinmi kay pachapi runakunaqa Diosta maldeciranku, chay hatu-hatun chikchikunawan castigasqa kasqankurayku.

Babilonia llaqta ancha castigasqa kasqanmanta

17 **1** Chaymantañataqmi chay copayoq qanchis *angelkunamanta huknin kaq ángel hamuspa, khaynata niwaran:

—Hamuy; kunanmi rikuchisqayki chay hatu-hatun (Babilonia) llaqta ancha castigasqa kananmanta. Chay llaqtapi tiyaq runakunaqa rikch'akunku ashka qariwan puñuq huchasapa warmimanmi. Chay llaqtaqa ashka mayukunapa patanpin kashan. **2** Chay waqllikuq warmiwanpas waqllikushankuman hinan, kay pachapi gobiernaq *reykunaqa chay (Babilonia) llaqtawan waqllikuranku. Saynallataqmi kay pachapi tiyaq runakunapas chay warmiwan waqllikuy huchapi puriranku, tragowanpas mach'ashankuman hinaraq, nispa.

3 Chaymantañataqmi *Santo Espíritu atiyinwan yanapawaqtin, angelqa huk ch'inñeq desierto lugarman pusawaran. Chaypin rikurani huk warmita huk *millay animalpi montasqata. Chay millay animalqa kasqa qanchis umayoq, chunka waqrayoq, hinallataq puka colorniyóq iman. Hinaspapas chay millay animalpa enteron cuerponpin escribisqa kasqa Diosta ofiendeq ashka sutikuna.

4 Chay warmiqa morado colorwan hinallataq puka color p'achawan p'achasqan kasqa. Saynallataqmi payqa qoriwan, perlakunawan, hinallataq sumaq rumichakunawan ima adornasqa kasqa. Makinpitaqmi qorimanta copata hap'isqa. Chay copaqa kasqa millakuy hucha ruwasqankunawan hunt'asqan. 5 Saynallataqmi chay warmipa mat'enpiqa sasa entiendena suti escribisqa kasqa. Chay sutin khaynata nisqa: “Hatu-hatun Babilonia llaqta, ashka qarikunawan puñuspa, huchallikuq warmikunapa mamitan. Hinallataq kay pachapi millakuyapaq huchakunata ruwaqkunapa mamitan ima”, nispa. 6 Hinaqtinmi qawarispay cuentata qokurani chay warmiqa Diospi iñiqkunapa, hinallataq Jesucristomanta willakusqankurayku wañuqkunapa yawarninwan mach'asqa hina kasqanta. Chayta rikuspaymi noqaqa anchatapuni admirakurani. 7 Hinaqtinmi chay angelqa khaynata niwaran: —¿Imamantataq qanri ancha admirasqallaña kashankí? Noqan entiendechisqayki chay millay animalpi montakuq warmi rikusqaykimanta, hinallataq chay warmipa montakusqan qanchis umayoq chunka waqrayoq millay animalmantawan ima. 8 Chay millay animalta rikusqaykiqa ñawpaqtan kawsaran. Ichaqa kunanmi chay millay animalqa wañusqa kashan. Aswanqa chay millay animalqa wañusqanmanta kawsarimuyapaqmi kashan. Ichaqa ukhu allpa pachamantaqa lloqsimunqa, wañuchisqa kanallanpaqñan. Chaykuna pasasqanwanmi kay pacha qallarisqanmantapacha Libro de la Vida nisqa libropi sutinku mana escribisqa kaq runakunaqa, chay millay animalpa rikhurimusqanta rikuspankun, anchata admirakunqaku. Chay millay animalqa ñawpaqtan kawsaran, kunanqa wañusqan kashan; ichaqa kawsarimuspan kaqmanta rikhurimunqa. 9 Kaykunata entiendenapaqqa allin yachayniyoqmi runaqa kanan. Chay millay animalpa qanchis umankunaqa, chay warmipa tiyasqan qanchis orqokunan, hinallataq qanchis reykuña iman kanku. 10 Chay qanchis reykunamantan pishqa reykuña ña wañurunkuña. Hukninmi ichaqa kunanpuni gobiernashan. Hukninñataqmi ichaqa manaraq hamunraqchu. Ichaqa hamuspanmi pisi tiempolla gobiernanqa. 11 Chay millay animalqa ñawpaqtan kawsaran. Ichaqa kunanmi manaña kawsanñachu. Payqa chay qanchis reykunapa hukninmi karan.

Ichaqa kunanmi kaqmanta rikhurimuspa, pusaq kaq rey kashan. Payqa wiña-wiñaypaqmi destruisqa kanqa.

12 Saynallataqmi chay millay animalpa chunka waqrunkuna rikusqaykiqa chunka reykunan kanku. Paykunaqa manaraqmi gobiernaytaqa qallarinkuraqchu. Ichaqa huk horallapaqmi atiyta chashkinqaku, chay millay animalpiwan kushka gobiernanankupaq. **13** Chay chunkantin reykunaqa acuerdopi kaspankun, atiyinkuta, hinallataq autoridadninkutapas chay millay animalman qonqaku. **14** Hinaspan paykunaqa *Corderopa contranpi peleanqaku. Ichaqa Corderon akllasqan runakunapiwan kushka reykunata hinallataq chay millay animaltawan vencenqa. Corderoqa vencenqa señorkunapa Señornin kasqanraykun, hinallataq kamachiq reykunapa Reynin kasqanraykun. Corderowanmi kanqaku paypa akllasqankunaqa. Paykunataqa Diosmi waqyaran, hinallataq akllaran ima. Chaymi paykunaqa Diospi confiaspa qaca hina sayashanku, nispa.

15 Chaymantan angelqa nillawarantaq khaynata:

—Ashka qarikunawan puñuq huchasapa warmipa tiyasqan mayukuna rikusqaykiqa ashka llaqtakunan, ashka runakunan, ashka *nacionkunan, hinallataq tukuy clase idioma rimaq runakuna iman. **16** Chay chunka waqrunkuna rikusqaykiqa, chay millay animalwan kushkan chay ashka qarikunawan puñuq warmita cheqninkunqaku. Hinaspan chay warmipa tukuy kapuqninkunata qechuspanku, q'alallata saqenqaku. Saynallataqmi wañuchispanku, aycha cuerpontapas mikhunqaku, hinallataq k'ananqaku ima. **17** Ichaqa Diosmi chay chunka waqrakunataqa permitiran acuerdoman haykunankuta, saynapi munasqankuman hina imatapas ruwanankupaq. Chayraykun paykunapura acuerdoman haykuspanku, atiyinkuta chay millay animalman qonqaku, kay pachapi gobiernananpaq. Saynataqa ruwanqaku, Diospa munasqanman hina cumplikunanpaqmi. **18** Chay rikusqayki warmiqa kay pachapi reykunata gobiernaq hatu-hatun llaqtan, nispa.

Babilonia llaqta thuñichisqa kasqanmanta

18 1 Chaykuna pasaruqtinmi, noqaqa rikurani hanaq pacha cielomanta huk *ángel urayamushaqta. Payqa ancha atiyniyoqmi kasqa. Hinaqtinmi chay angelpa

k'anchayninqa enteron kay pachata k'anchariran. **2** Hinaspan tukuy kallpanwan altota qapariran khaynata:

“¡Nan thuñirpanña, ñan thuñirpanña
chay hatu-hatun Babilonia llaqtaqa!
Kunanqa *demoniokunapa tiyananmanmi tukupun.
Tukuy mana allin espiritukunapa tiyananmanmi
tukupun.

Tukuy millay qenlli phawaq *animalkunapa,
{hinallataq mana mikhuna millay qenlli
animalkunapa} tiyananmanmi tukupun.

3 Chay Babilonia llaqtapa huchantaqa enteron
*nacionkunapin ruwaranku, imaynan vinotapas
tomashankuman hinaraq.

Kay pachapi kaq *reykunapas chay llaqtapa
huchanwanmi huchallikuranku.

Negociota ruwaq runakunapas qapaqmanmi
tukuranku, chay Babilonia llaqtapi tiyaq qenlli
huchapi kawsaq runakunaman tukuy ima clase
cosaskunata vendesqankuwan”, nispa.

4 Chaymantan uyarillaranitaq hanaq pacha cielomanta
khayna waqyakuyta:

“Khuyakusqay llaqtay,
chay Babilonia llaqtamanta lloqsiychis,
saynapi paykunapa hucha ruwasqankuta ama
ruwanaykichispaq,
hinallataq tukuy *plagakunawanpas ama castigasqa
kanaykichispaq.

5 Paykunapa huchankuqa hanaq pacha cielomanraqmi
chayarun.

Chaymi chay tukuy huchakuna ruwasqankuta Diosqa
mana qonqanchu.

6 Imaynan wakin llaqtakunata tratan, saynallatataqyá
chay Babilonia llaqtataqa trataychis.

Imaynatan wakin llaqtakunata ruwaran,
chaymantapas ishka kuti mastaraqyá paykunawanqa
ruwaychis.

Imaynatan tragota preparaspa wakin llaqtakunaman
tomachiran, chaymantapas ishka kuti más

fuertetaraqyá tragota preparaspa tomachiychis,
saynapi anchata ñak'arinankupaq.

7 Chay Babilonia llaqtapi tiyaqkunaqa kikillankuta
alabakuspankun paytukusqa karanku.

Paykunaqa qapaq kayninkuta runakunawan
rikuchinankupaqmi tukuy clase alajakunawan
churakuranku.

Paykunaqa sonqollankupin khaynata piensaranku:
'Noqaykuqa kaypin kashayku.

Noqaykuqa tiyana *tronoykupin atiyniyoq reykuna
hina tiyashayku.

Noqaykuqa manan viuda warmikuna hinachu kayku.

Chaymi noqaykuqa mana ni hayk'aqpas

ñak'arisaqkuchu', nispanku.

¡Chayraykuyá paykunataqa anchata sufrichiychis!

¡Paykunataqa ñak'arichispayá waqachiychis!

¡Imaynan paykunaqa anchata alabakuranku,

saynallataqyá paykunatapas anchata waqachiychis!

8 Chayraykun paykunamanqa huk ch'ulla p'unchawllapi
hamunqa tukuy clase plagakuna: yarqay, waqay
llakiy, hinallataq wañuy ima.

Hinaspan chay llaqtaqa nina rawraywan ruphachisqa
kanqa.

Saynataqa tukuy atiyniyoq Diosmi castiganqa", nispa.

9 Hinaqtinmi chay Babilonia llaqta ninawan k'anasqa
kasqanta, hinallataq q'oshñi sayarisqanta rikuspanku, kay
pachapi gobiernaq ashka reykunaqa anchata lamentakuspa,
nishuta waqanqaku. Hinaspapas chay reykunaqa chay
Babilonia llaqta hinan tukuy millay huchakunata ruwaranku.
Saynallataqmi chay reykunaqa qapaqlaña kaspanku,
cuerponkupa munasqanta tukuy imatapas ruwaranku.

10 Chaymi chay reykunaqa ancha mancharikuypaq
castigota rikuspanku, karullapi sayanqaku. Hinaspan altota
qaparispanku, khaynata ninqaku:

“¡Ay, ay, imaynaraq kankichis,

hatu-hatun Babilonia llaqtapi tiyaqkuna!

¡Huk horallapin castigoykichisqa chayaramun!”

nispanku.

11 Saynallataqmi enteron kay mundopi negociantekunapas, anchata lamentakuspanku, chay llaqtamanta llakikuspa waqanqaku, paykunapa negocionkuta manaña pipas rantiq kasqanrayku. **12** Chay Babilonia llaqtapi tiyaq runakunan chay negociantekunamanta kaykunata rantiranku: ashka qorita, qolqeta, alajakunata, sumaq alaja *perlakunata, lino nisqa sumaq fino telakunata, morado color niraq telakunata, sumaq fino *seda nisqa telakunata, nina sansaman rikch'akuq puka color telakunata, sumaq asnariq cedro sach'akunamanta tukuy clase ruwasqa cosaskunata. *Elefantekunapa waqonkunamanta sumaq ruwasqa adornokunata, bronceamanta hinallataq fierromanta ruwasqa cosaskunata, hinallataq mármol nisqa sutiyoq rumimanta ruwasqa tukuy clase cosaskunatawan ima. **13** Hinallataqmi kaykunatapas rantiranku: canelata, sumaq asnaq qorakunata, inciensota, mishk'i asnaq *mirrata, sumaq q'apaq *perfumeta, vinota, aceiteta, trigomanta allin ñut'usqa hak'uta, ovejakunata, caballokunata, carretakunata, hinallataq runakunatapas *esclavokuna kanankupaq ima.

14 Hinaspan chay Babilonia llaqtapi tiyaq runakunataqa khaynata ninqaku:

“¡Sonqoykipa munapayasqan ancha valorniyok tukuy clase cosasniykikunaqa manañan kanñachu!

Ichaqa ashka qolqepa valorninpi kaq cosasniykikuna, hinallataq k'ancharishaq hinaraq alajaykikunapas ñan tukukapunña.

¡Manañan ni hayk'aqpas chay cosasniykikunataqa recuperayta atinkichishñachu!” nispanku.

15 Chay Babilonia llaqtapi tiyaq runakunaman tukuy imakunata vendespankun, chay negociante runakunaqa qapaqyaranku. Ichaqa chay Babilonia llaqta imaynas castigasqa kasqanta rikuspankun, anchata mancharikunqaku. Chaymi paykunaga karullapi sayanqaku chay Babilonia llaqta hina ama castigasqa kaspera ñak'arinankupaq. Hinaspan anchata lamentakuspanku, hinallataq waqaspanku, khaynata ninqaku:

16 “¡Ay, ay, imaynaraq kanqa chay hatu-hatun Babilonia llaqtaqa!

Chay llaqtaqa warmi hinan sumaq lino p'achawan p'achasqa karan.

Chay llaqtapi tiyaqkunaqa nina sansa hina puka color p'achawanmi p'achasqa karanku.

Paykunaqa qoriwan, valorniyoc alaja rumikunawan, hinallataq perlakunawan iman sumaq adornasqa karanku.

17 ¡Huk horallapin tukuy qapaq kayninkupas chinkachisqa karan!” nispanku.

Hinaqtinmi *lamar qochanta puriq hatun *barcopi kaq llapallan capitankuna, pasajerokuna, marinerokuna, hinallataq lamar qochapi kaq llapallan llank'aqkunapas karullanpi sayaranku. **18** Hinaspan chay Babilonia llaqta k'anayusqa kaspera q'oshñiran. Chayta rikuspankun chay karullapi sayaqkunaqa qapariranku khaynata:

—¡Manan ni hayk'aqqas chay hatu-hatun Babilonia llaqta hinaqa kay pachapiqa karanchu! nispanku.

19 Hinaspan llakikuymanta umankumanpas allpawan hich'ayukuspanku, nishuta waqaranku. Hinaspan qaparqacharanku khaynata:

“¡Ay, ay, imaynaraq kanqa kay hatu-hatun Babilonia llaqtaqa!

Lamar qochapi kaq barcokunapa llapallan dueñonkunan,

chay llaqtapa qapaq kayninwan qapaqyaranku.

Ichaqa chay llaqtaqa huk horallapin q'ala destruisqa qepanqa”, nispera.

20 Chaykuna pasasqanwanyá hanaq pachapi kaqkuna anchata kusikuychis. Saynallataq kusikuychis Diospa akllasqan kaq runakuna, *apostolkuna, hinallataq *profetakunapas. Diosmi chay Babilonia llaqtataqa juzgaspera castigarán, qankunapa contraykichispi tukuy ima ruwasqanmanta.

21 Hinaqtinmi huk atiyniyoq ángel huk hatun molino rumita hina oqarispera, lamar qochaman tukuy kallpanwan wikch'uyamuran, khaynata nispera:

“Saynatan chay hatu-hatun Babilonia llaqtapas chay rumi hina tukuy kallpawan wikch'uyusqa kanqa,

saynapi kay pachamanta wiñaypaq chinkachisqa kananpaq.

Chaymi chay Babilonia llaqtataqa manaña ni hayk'aqpas rikunqakuñachu.

- 22** Manañan ni hayk'aqpas uyarikunqañachu calleykikunapiqa musica tocaqkunapa arpakuna tocasqankuqa, quenakunata tocasqankuqa, nitaq cornetakunata tocasqankupas, nitaqmi ni hayk'aqpas kanqañachu ima artesanokunapas, nitaqmi uyarikunqañachu molinowan kutaqtinku chay bulla ruwasqankupas.
- 23** Chay llaqtaykipi kaq negociantekunaqa enteron mundontinpin ancha allin reqsisqa karanku. Paykunaqa llapallan *nación llaqtakunapin runakunata engañaranku, tukuy layqa ruwasqankuwan. Chayraykun chay Babilonia llaqtapiqa manaña ni hayk'aqpas lamparinkunaqa k'anchanqañachu, nitaqmi casarakuykunapas kanqañachu. Chaymi mana ni pipas fiestakunapiqa kusikunqakuñachu.
- 24** Chay Babilonia llaqtapi tiyaq runakunan *profetakunata, hinallataq Diospa akllasqan runakunataqa yawarninta ch'aqchuspa wañuchiranku. Hinaspapas chay llaqtapi tiyaq runakunaqa Diospi creeq runakunatan enteron mundontinpi ashkata wañuchiranku. (Chaymi Diosqa chay llaqtapi tiyaqkunataqa anchata castiganqa)”.

Diosta hanaq pachapi alabasqankumanta

19 1 Chaykunapa pasasqanpa qepamanmi uyarirani, hanaq pachapi ashka rimaqkunapa khayna qaparisqankuta:

“¡Aleluya! ¡Señor Diosqa alabasqa kachun!

¡Diosnillanchismi llapallan paypi creeq runakunataqa salvan!

¡Payllataqmi tukuy atiyuniyoq, ancha sumaq Señor Diosqa!

2 Payqa justo kaspanmi, cheqaqtapuni juzgan.

Paymi chay qenlli huchapi puriq warmiman rikch'akuq Babilonia llaqtataqa anchatapuni castigaran.

Chay llaqtapi tiyaq runakunan millay huchakunata ruwaspa, Diospi creeqkunata wañuchiran.

Chaykuna ruwasqanmantan Diosqa chay llaqtata castigaran”, nispa.

3 Hanaq pachapi kaq ashka rimaqkunaqa huktawanmi khaynata niranku:

“¡Aleluya! ¡Señor Diosqa alabasqa kachun!

Chay Babilonia llaqtata k'anasqan kashan.

Chaymi chay llaqtamanta q'oshñiqa wiña-wiñaypaq q'oshñispa wichashan”, nispa.

4 Hinaqtinmi chay ishka chunka tawayoq *ancianokunaqa, hinallataq chay atiyuniyoq tawa kawsaqkunapiwan pampakama k'umuyukuspa, tiyana *tronopi tiyaq Diosta adoraranku khaynata:

“¡Amén! ¡Señor Diosqa alabasqayá kachun!” nispanku.

5 Hinaqtinmi tronomanta huk vozqa khaynata nimuran:

“Diosninchista llapallan serviqninkuna alabaychis.

Diosta respetaspa llapallan manchakuqkuna hatunpas, uchuypas alabaychis”, nispa.

Hanaq pachapi Corderopa casarakusqan fiestamanta

6 Chaymantan uyarillaranitaq ashka rimaqkunapa qaparisqantapas. Chay qapariyqa kasqa ashka unupa, hinallataq rayo t'oqyamuqpa qapariynin hinaraqmi. Chay rimaqkunan khaynata niranku:

“¡Aleluya! ¡Señor Diosqa alabasqa kachun!

¡Ñan tukuy atiyuniyoq Señor Diosninchisqa gobiernayta qallarirunña!

7 ¡Kusikusunchis! ¡Ancha kusikuywan alabasunchis, hinallataq hatunchasunchis ima,

*Corderopa casarakuynin chayamusqanrayku, hinallataq *novianpas listoña kasqanrayku!

8 Diosmi chay noviamanqa qoran yuraq fino k'ancharishaq limpio *lino telamanta ruwasqa p'achata p'achakunanpaq.

Chay sumaq linomanta k'ancharishaq p'achaqa rikch'akun Diosta kasukuq runakunapa allin ruwayninkumanmi”, nispa.

9 Hinaqtinmi chay *angelqa khaynata niwaran:

—Escribiy kayta: Ancha kusionqan kanqaku Corderopa casarakuynin cenaman invitesqa kaq runakunaqa, nispa.

Hinaspapas chay angelqa nillawarantaqmi khaynata:

—Kaykunaqa Diospa cheqaq palabrankunan, nispa.

10 Hinaqtinmi noqaqa chay angelpa ñawpaqinpi qonqorikurani payta adoranaypaq. Ichaqa chay angelmi niwaran khaynata:

—¡Ama qonqorikuychu nitaq adorawaypashchu! Diosllata adaray. Noqapas Diosta serviqmi kani, imaynan qanpas, hinallataq Jesucristopi confiaq runakunapas payta servinku chay hinata. Ichaqa Jesucristomanta cheqaq willakuykunaqa, Diosmanta allin willakuq *profetakunatan kallpanchan, saynapi Jesucristomanta astawan allinta willakunankupaq, nispa.

Yuraq caballopi montakuq jinetemanta

11 Chaymantan noqaqa hanaq pacha cielo kicharikuqta rikurani. Chaypin kasqa huk yuraq caballo. Chay caballopi montakuqmi allin justiciata ruwaspa juzgaran, hinallataq pelearanpas. Chayraykun paypa sutinqa kasqa “Tukuy ima nisqanta Cumpli” hinallataq “Cheqaq kaqta Rimaq” ima.

12 Chay caballopi montakuq jinetepa ñawinkunan kasqa rawrashaq nina hina. Umanpitaqmi ashka *coronakunayoq kasqa. Hinaspapas paypiqa mana ni pipa reqsisqan sutin escribisqa kasqa. Ichaqa chay sutitaqa pay sapallanmi reqsisqa.

13 Hinaspapas payqa yawarwan yawarchasqa p'achawan p'achasqan kasqa. Paypa sutintaqmi kasqa:

“Diospa Palabran”. **14** Hinaqtinmi hanaq pacha cielopi kaq ejercitokunaqa, yuraq caballokunapi montayuspanku, payta qatikuranku. Chay ejercitokunaqa yura-yuraq fino *lino

telamanta p'achawanmi p'achasqa kasqaku. **15** Chay primer

kaq jinetepa siminmantataqmi lloqsimuran huk filollaña

*espada. Chay espadanwanmi llapallan nacionkunata

k'irispa, vencenqa. Hinaspan paykunataqa tukuy atiyinwan

gobiernanqa. Hinaspan Diosqa ancha estricto kaspá, paypi llapallan mana creeq runakunataqa, tukuy phiñakuyninwan juzgaspa, anchata saruspa castiganqa, imaynan vinota ruwanankupaq uvastapas sarunku chay hinataraq. **16** Paypa p'achanpin hinallataq piernanpipas khayna suti escribisqa kasqa:

“*REYKUNAPA REYNIN HINALLATAQ
SEÑORKUNAPAPAS SEÑORNIN”,

nisqa.

17 Chaymantan noqaqa rikullaranitaq huk *angelta intipi sayashaqta. Paymi chay sayasqanmanta llapallan phawaq *animalkunata khaynata niran:

—Hamuychis; hinaspa Diospa hatu-hatun cena ruwasqanman huñunakamuychis. **18** Qankunan mikhunkichis reykunapa aychanta, capitankunapa aychanta, valiente kaq soldadokunapa aychanta, caballokunapa aychanta, caballopi montakuq jinetekunapa aychanta, *esclavokunapa aychanta, mana esclavo kaq runakunapa aychanta, importante kaq hinallataq mana importante kaq runakunapa aychantapas, nispa.

19 Hinaqtinmi noqaqa rikullaranitaq chay *millay animalta hinallataq kay pachapi reykunata soldadonkunapiwan huñunasqa kasqankuta. Paykunay chay yuraq caballopi montakuq jinetepa hinallataq soldadonkunapa contranpi peleanankupaq huñunakuranku. **20** Ichaqa chay millay animalqa chay falso *profetapiwan kushkan presochasqa karanku. Chay falso profetan admirakuypaq señalkunata ruwaran chay millay animalpa ñawpaqninpi. Hinaspan chay admirakuypaq milagrokuna ruwasqanwan engañaran chay millay animalpa marcanwan marcasqa kaq runakunata, hinallataq imagenninta adoraq runakunatapas. Chayraykun chay millay animalqa, chay falso profetapiwan ima, azufreyoq nina rawraq qochaman kawsashaqla wikch'uyusqa karanku. **21** Saynallataqmi chay yuraq caballopi montakuq jinetepas, siminmanta lloqsimuq espadawan, chay millay animalpa soldadonkunata wañuchiran. Hinaqtinmi paykunapa aychanta llapallan phawaq animalkuna manaña munanankukama mikhuranku.

Waranqa watamanta

20 1 Chaymantan noqaqa rikurani huk *angelta hanaq pachamanta urayamushaqta. Chay angelqa urayamushasqa ukhu pachapa llaventa, hinallataq hatun-hatun cadenatawan makinpi apayukuspanmi. 2 Hinaspan chay angelqa *dragonta hap'ispa, waranqa watapaq chay hatun-hatun cadenawan wataran. Chay dragonmi ñawpaq mach'aqwayqa karan. Paymi reqsisqa karan Diablowan hinallataq Satanaswan ima. 3 Hinaspan chay dragontaqa ukhu pachaman wikch'uyuran. Hinaspan chay ukhu pachamanta lloqsimunan punkuta alli-allinta wishq'aspa sellaran, saynapi kay pacha *nacionkunapi tiyaq runakunata amaña engañananpaq, asta chay waranqa wata cumplikunankama. Ichaqa chay waranqa wata pasaruqtinñan, chay dragonqa pisi tiempollapaq kacharisqa kanqa.

4 Chaymantan noqaqa rikullaranitaq ashka tiyana *tronokunata. Chay tronokunapin atiyta chashkiq runakuna tiyayuranku juzganankupaq. Saynallataqmi noqaqa rikurani wañuq runakunapa almankutapas. Paykunatan kunkankuta kuchuspa wañuchiranku, Jesucristomanta, hinallataq Diospa palabranmanta willakusqankurayku. Paykunaqa chay *millay animalta, hinallataq imagenintapas manan adorarankuchu, nitaq marcanwanpas mat'enkupi, nitaq makinkupipas marcachikurankuchu. Paykunan kawsarimuspanku Jesucristowan kushka waranqa wata gobiernaranku. 5 Ichaqa wakin wañuqkunañataqmi mana kawsarimurankuchu asta waranqa wata cumplikunankama. Kaymi karan primer kaq kawsarimuyqa. 6 Ancha kuisqan kanqaku chay primer kaq kawsarimuypi kawsarimuqkunaqa. Paykunaqa Diospa akllasqan llaqtamanmi pertenecenku. Chayraykun ishkaq kaq wañuyqa manaña atiyniyoqchu paykunapaqqa kanqa. Aswanmi paykunaqa Diospa, hinallataq Cristopa *sacerdotenkunaña kanqaku. Hinaspan paykunaqa Dioswan hinallataq Cristowan kushka waranqa wata gobiernanqaku.

Satanás wiñaypaq vencesqa kasqanmanta

7 Chay waranqa wata cumplirukuqtinmi preso kasqanmanta Satanasqa kacharisqa kanqa. 8 Hinaspan

Satanasqa kay pachapi *Gogwan hinallataq *Magogwan sutichasqa *nacionkunata engañananpaq lloqsimunqa. Chay ishkeynin nacionkunaqa representan kay pachapi tawantin lawpi llapallan nacionkunatan. Hinaspan Satanasqa chay enteron nacionkunamanta soldadokunata huñumunqa, guerrapi peleananpaq. Chay nacionkunapa soldadonkunaqa *lamar qochapi aqo hinaraqmi mana yupay atina kanqa.

9 Hinaspan chay soldadokunaqa tukuy lawmanta hamuspanku, Diospa ancha khuyakusqan ch'uya llaqtata muyuriyunqaku. Ichaqa Diosmi hanaq pachamanta nina parata parachimuspa, diablopa chay ejercitonta q'alata ruphachinqa. **10** Chaymantan diabloqa azufreyoq nina rawray qochaman wikch'uyusqa kanqa, kay pachapi runakunata engañasqanrayku. Chay qochallamantaqmi chay *millay animalpas, hinallataq chay falso profetapas wikch'uyusqa kanqa. Chaypin tuta p'unchaw wiña-wiñaypaq ñak'arinqaku.

Yuraq tronopa ñawpaqninpi juiciomanta

11 Chaymantan noqaqa huk hatun yuraq tiyana *tronota, hinallataq chay tronopi tiyaqtapas rikurani. Hinaqtinmi chay hatun yuraq tronopi tiyaqpa ñawpaqninmanta, kay pachapas hinallataq hanaq pachapas wiñaypaq chinkapuranku. Chaymi manaña ni pipas chaykunataqa rikurankuñachu. **12** Hinaspapas noqaqa rikullaranitaqmi ashka wañusqa runakunata. Paykunan kawsarimuspa sayashasqaku chay hatun yuraq tronopa ñawpaqninpi. Paykunaqa kasqaku kay pachapi importante kaq runakuna, hinallataq mana importante kaq runakunan. Hinaqtinmi ashka librokuna kicharisqa karan; hinallataq Diospi creeqkunapa sutinku escribisqa kaq Libro de la Vida nisqa libropas kicharisqallataq karan. (Chay libropin Diospi cheqaqta creeqkunapa sutinkuqa escribisqa kasqa, Dioswan wiñaypaq kawsanankupaq). Chaymi llapallan wañuqkunaqa ruwasqankuman hina juzgasqa karanku, chay librokunapi escribisqa kasqanman hina. **13** Hinaqtinmi *lamar qochapas, wañuyapas, hinallataq ukhu pachapas llapallan wañusqakunata entregapuran. Chaymi sapankamanku ruwasqankuman hina juzgasqa karanku. **14** Chaymantan wañuyapas, hinallataq ukhu pachapas nina rawrashaq qochaman wikch'uyusqa

karanku. Chay nina rawrashaq qochan ishkay kaq wañuyqa. **15** Saynallataqmi chay Libro de la Vida nisqa libropi sutinku mana escribisqa kaq runakunapas chay nina rawrashaq qochaman wik'uyusqa karanku.

Mosoq cielomanta mosoq allpa pachamantawan

21 **1** Chaymantan noqaqa rikurani mosoq cielota hinallataq mosoq allpa pachatawan ima. Primer kaq cielopas, hinallataq primer kaq allpa pachapas manañan kasqañachu. Saynallataqmi *Iamar qochapas manaña kasqañachu. **2** Saynallataqmi noqaqa rikullaranitaq hanaq pachapi mosoq ch'uya Jerusalén llaqtatapas. Chay llaqtan Diospa tiyasqan hanaq pacha cielomanta urayamushasqa. Chay llaqtaqa sumaq arreglasqan kasqa, imaynan huk *noviapas ancha sumaqta cambiakun novionwan casarakunanpaq chay hinaraq. **3** Hinaspan noqaqa uyarirani cielomanta altota qaparispas, khayna nimuqta:

—Diosqa kaypin kashan runakunawan kushka. Diosqa paykunawanmi tiyanqa. Paykunañataqmi Diospa llaqtan kaspas, paywan wiña-wiñaypaq kawsanqaku. Hinaqtiinmi kikin Diospuni paykunapa Diosnin kanqa. **4** Diosmi paykunapa weqenkuta pichanqa. Hinaspan wañuypas, llakikuypas, waqaypas, hinallataq nanaypas manaña kanqañachu. Tukuy chaykunaqa ñawpaqtan karan. Kunanmi ichaqa manaña kanñachu, nispa.

5 Hinaqtiinmi chay hatun tronopi tiyaqqa khaynata niran:

—Noqaqa mosoqmanmi tukuy ima kaqkunata tukuchishani, nispa.

Hinaspapas nillarantaqmi khaynata:

—Tukuy kaykuna nimusqayta escribiy. Kaykunaqa cheqaqpunin, hinaspapas confianapaq cheqaq willakuymi, nispa.

6 Chaymantan payqa khaynata niwaran:

—¡Ñan tukuy imapas ruwasqaña kashan! Noqan kani Qallariypas hinallataq Tukukuypas, saynallataq ñawpaq kaqpas, hinallataq qepa kaqpas. Pipas ch'akichikuqmanmi noqaqa pukyumanta wiñay kawsay qokuq unuta tomananpaq gratislla qosaq. **7** Noqaqa tukuy kaykunatan qosaq huk

herenciata hina, diablota venceqkunaman. Hinaspapas noqan paykunapa Diosninga kasaq; paykunataqmi noqapa wawaykuna kanqaku. **8** Ichaqa cobardekunaqa, noqapi mana iñiqkunaqa, millay huchakunallapi kawsaqkunaqa, runa wañuchiqa, waqllikuy huchapi kawsaqkunaqa, layqa runakunaqa, runakunapa ruwasqan *ídolo adoraqkunaqa, hinallataq llullakuq runakunapas nina rawrashaq azufreyoq qochamanmi wikch'uyusqa kanqaku. Kaymi chay ishkay kaq wañuyqa, nispa.

Mosoq Jerusalén llaqtamanta

9 Chaymantan chay qanchis último kaq *plagakunata copakunamanta hich'aq qanchis kaq *angelkunamanta, huknin kaq ángel noqaman ashuykamuwaran. Hinaspan khaynata niwaran:

—Hamuy kayman; noqan rikuchisqayki huk noviata; chay *noviaqa *Corderowan casarakuqmi, nispa.

10 Hinaspan chay angelqa *Santo Espiritupa atiyinwan huk hatun alto moqoman pusawaran. Hinaspan noqata rikuchiwaran hanaq pachapi mosoq ch'uya Jerusalén llaqtata. Chay llaqtan Diospa tiyasqan hanaq pacha cielomanta urayamushasqa. **11** Chay llaqtaqa Diospa k'anchayninwanmi anchata k'ancharisqa. Hinaspapas chay k'anchariyninga rikch'akusqa huk suma-sumaq alaja rumipa k'anchariyninganmi, hinallataq huk suma-sumaq k'ancharishaq *jaspe rumiman, hinallataq huk k'ancharishaq vidrio cristalman hinarraq. **12** Hinaspapas chay llaqtapa enteron muyuriqninga perqasqan kasqa. Chay perqaqa anchon hinallataq alton kasqa. Chay enteron muyuriqninganmi chunka ishkayniyoq punkukuna kasqa, hinallataqmi chunka ishkayniyoq angelkuna ima. Chay chunka ishkayniyoq angelkunan sapankamanku huk punkuta cuidasqaku. Hinaspapas Israel *nacionpa chunka ishkayniyoq ayllunkunapa sutinmi, sapankama punkupi huk suti escribisqa kasqa. **13** Chay punkukunamantan intipa lloqsimunan este nisqa lawman kinsa punkukuna kasqa. Intipa haykunan oeste nisqa lawmantaq kinsa punkukuna kasqa. Norte nisqa wichay lawmantaq kinsa punkukuna kasqa. Hinallataq sur nisqa

uray lawmantaq kinsa punkukuna kasqa. **14** Chay llaqtapa muyuriqninpi perqaqa chunka ishkañniyoq hatun rumimanta cimentacionniyoqmi kasqa. Sapankama hatun rumipitaqmi huk suti escribisqa kasqa. Chay sutikunaqa kasqa *Corderopa chunka ishkañniyoq *apostolninkunapa sutinkunan.

15 Hinaspapas noqawan parlaq angelqa makinpin apamusqa qorimanta bastonta. Chay bastonqa kasqa chay llaqtata, punkunkunata, hinallataq perqantawan medinanpaqmi.

16 Chay llaqtaqa tawa esquinayoc cuadradon kasqa. Largonmanpas, anchonmanpas iguallatan medisqa. Hinaqtinmi chay angelqa chay llaqtata mediran qorimanta bastonwan. Chay llaqtaqa 2,200 kilometrotan medisqa; largonmanpas, anchonmanpas, hinallataq sayayninmanpas iguallatan medisqa.

17 Saynallataqmi chay llaqtapa perqantapas medillarantaq. Chaymi chay perqaqa 65 metrota medisqa. Saynatan chay angelqa mediran runakunapa medisqanman hinalla.

18 Chay llaqtapa enteron muyuriqninpi perqaqa sumaq k'ancharishaq *jaspe rumiwanmi ruwasqa kasqa. Ichaqa chay llaqtañataqmi qorimanta ruwasqa kasqa, chaymi sumaqta k'ancharishaq cristalman hina rikch'akusqa. **19** Chay llaqtapa enteron muyuriqninpi perqapa cimentacionninca, tukuy clase sumaq alaja rumikunawanmi adornasqa kasqa. Chay cimentacionpi primer kaq rumiqa sumaq k'ancharishaq *jaspe nisqa rumimantan kasqa; ishkañ kaqtaq sumaq k'ancharishaq *zafiro nisqa rumimantan kasqa; kinsa kaqtaq sumaq k'ancharishaq *ágata nisqa rumimanta kasqa; tawa kaqtaq sumaq k'ancharishaq *esmeralda nisqa rumimanta kasqa; **20** pishqa kaqtaq sumaq k'ancharishaq *ónice nisqa rumimanta kasqa, soqta kaqtaq sumaq k'ancharishaq *cornalina nisqa rumimanta kasqa; qanchis kaqtaq sumaq k'ancharishaq *crisólito nisqa rumimanta kasqa; pusaq kaqtaq sumaq k'ancharishaq *berilo nisqa rumimanta kasqa; esqon kaqtaq sumaq k'ancharishaq *topacio nisqa rumimanta kasqa; chunka kaqtaq sumaq k'ancharishaq *crisopraso nisqa rumimanta kasqa; chunka hukniyoq kaqtaq sumaq k'ancharishaq *jacinto nisqa rumimanta kasqa; hinallataq chunka ishkañniyoq kaqpas sumaq k'ancharishaq *amatista nisqa rumimanta kasqa. **21** Chay llaqtapa chunka ishkañniyoq punkunkunaqa chunka ishkañniyoq sumaq

hatun perlakunamantan kasqa. Sapankama punkutaqmi huk ch'ulla perlallamanta ruwasqa kasqa. Chay llaqtapa aswan más importante callentaqmi sumaq qorimanta ruwasqa kasqa; chaymi sumaqta k'ancharishaq cristalman hina rikch'akusqa.

22 Hinaspapas chay llaqtapiqa manan *templotaqa rikuranichu. Aswanmi chay llaqtapiqa tukuy atiyniyoq kikin Dios Tayta, hinallataq kikin *Corderopiwan tiyashanku. Chaymi chay llaqtapi tiyaq runakunaqa manaña necesitankuñachu huk templotaqa.

23 Hinaspapas chay llaqtaqa Diospa k'anchayninwan, hinallataq Corderopa k'anchayninpiwanmi k'ancharisqa kasqa. Chayraykun chay llaqtapi tiyaq runakunaqa manaña necesitankuchu intipa k'anchaynintapas, nitaq killapa k'anchaynintapas. **24** Hinaspapas chay llaqtapa k'anchayninwanmi llapallan nacionkunamanta salvasqa runakunaqa purinqaku. Hinaspan kay pachapi gobiernaq *reykunapas tukuy qapaq kayninkuta Diospa ñawpaqninman apanqaku, (payman entreganankupaq). **25** Hinaspapas chay llaqtapiqa manañan tutaqa kanqachu. Chayraykun chay llaqtapa punkunkunaqa manaña ni hayk'aqpas wish'asqañachu kanqa. Aswanmi p'unchawllaña kasqanrayku kichasqalla kanqa. **26** Saynallataqmi chay llaqtamanqa llapallan nación llaqtakunamanta ancha valorniyoy cosasninkuta apamunqaku, (Dios Taytaman ofrendanankupaq. Hinaspan payllataña adoranqaku). **27** Ichaqa chay llaqtamanqa manan haykunqakuchu huchallapi puriqkunaqa, millaykunata ruwaqkunapas, nitaq llullakuqkunapas. Aswanqa chay llaqtamanqa haykunqaku, Corderopi creeq runakunallan, hinallataq Libro de la Vida nisqa libropi sutinku escribisqa kaqkunallan.

Kawsay qokuq mayumanta

22 **1** Chaykuna pasaruqtinmi, chay *angelqa rikuchiwaran cristal hina ch'uyallaña kawsay qokuq mayuta. Chay mayuqa Diospa hinallataq *Corderopa tiyanan *tronomantan lloqsimusqa. **2** Hinaspapas chay mayuqa chay llaqtapa importante kaq callenpa chawpintan pasasqa. Chay mayupa sapa law chimpanpin kawsay qokuq sach'a kasqa. Chay sach'aqa sapa killanmi rururan, watapi chunka ishkayniyoq kutita. Hinaspapas chay sach'apa rap'inkunaqa llapallan *nacionkunapa hampikunanpaqmi

kasqa. **3** Hinaspapas chay llaqtapiqa manan huchayoq runakunaqa kanqakuchu. Aswanmi chay llaqtapi tukuy ima kaqkunaqa, Diospa ñawpaqninpi ch'uuyanchasqa kanqa, huchawan mana contaminasqa kasqankurayku. Chay llaqtapin Diospa hinallataq Corderopa trononqa kanqa. Hinaqtinmi payta llapallan serviqninkunaqa payllataña adoranqaku. **4** Hinaspapas paykunaqa Diospa uyantan rikunqaku. Mat'inkupitaqmi Diospa sutinta apanqaku. **5** Chay llaqtapiqa manañan tutaqa kanqañachu, nitaqmi mecheropa k'anchaynintapas hinallataq intipa k'anchaynintapas necesitanqakuñachu. Aswanmi paykunataqa Señor Dios kikinpuni k'anchanqa. Hinaqtinmi paykunaqa Dioswan wiñawañaypaq gobiernanqaku.

Jesucristopa kutimunan tiempo cercallaña kasqanmanta

6 Chaymantan chay *angelqa khaynata niwaran:

—Kay libropi escribisqakunaqa cheqaqpunin. Chaymi chay palabrakunapiqa mana ishkayaspa confianaykichis. *Profetankunata yachachiq Señor Diosmi noqa angelninta mandamuwaran, serviqninkunaman tukuy imakuna prontolla pasanmanta rikuchinaypaq, nispa.

7 Saynallataqmi Jesucristopas nin:

—¡Allinta uyariwaychis! ¡Noqaqa prontollan hamusaq! ¡Mayna kuisqan kanqaku kay libropi escribisqaman hina, Diospa palabranta kasukuq runakunaqa! nispa.

8 Noqa Juanmi tukuy kaykunataqa rikurani, hinallataq uyariranipas. Hinaspan tukuy kaykunata rikuspays, hinallataq uyarispays ima, rikuchiwaqniy angelpa ñawpaqninpi qonqorikurani adoranaypaq. **9** Ichaqa chay angelmi khaynata niwaran:

—¡Ama noqapa ñawpaqniypiqa qonqorikuychu! Noqapas Diostan servini qan hina, Diosmanta willakuq wawqeyki profetakuna hina, hinallataq kay libropi nisqanta kasukuspa kawsaq runakuna hina. ¡Qanqa Diosllata adoray! nispa.

10 Saynallataqmi chay angelqa nillawarantaq khaynata:

—Kay libropi Diospa profetizasqan palabrakunataqa aman pakankichu. Kay libropi escribisqakunapa cumplikunan tiempoqa cercañan kashan. **11** Mana allin ruwaq runaqa,

hinalla mana allinkunata ruwaspa kawsashachun. Huchallapi kawsaq runaqa, hinalla huchakunata ruwaspa kawsashachun. Ichaqa justo runaqa allinta imatapas ruwaspayá kawsachun. Hinallataq ch'uya sonqoyoq runapas, aswan mastaraq ch'uyanchakuspayá kawsachun, nispa.

12 Chayraykun Jesucristoqa kaqmanta nin khaynata:

—¡Allinta uyariwaychis! ¡Noqaqa prontollan hamusaq! Hinaspan ruwasqankuman hina llapallan runakunaman premionta qopusaq. Allin ruwaqkunaman allin kaqta, mana allinta ruwaqkunamantaq castigota. **13** Noqan kani Qallariypas hinallataq Tukukuypas; saynallataq Ñawpaq kaqpas, Qepa kaqpas; Qallariypas hinallataq Tukukuypas, nispa.

14 Ancha kusionan kanqaku Jesucristopi creespa, huchankumanta perdonasqa kaq runakunaqa. Paykunaqa p'achankutapas t'aqsakushankuman hinan kanku. Chaymi paykunaqa derechoyoq kanku, chay wiñaypaq kawsay qokuq sach'apa rurunta mikhunankupaq, hinallataq chay llaqtapa punkunta haykunankupaqpas. **15** Ichaqa hawallapin qepanqaku alqo hina kawsaqkuna, layqakuna, waqllikuy huchapi kawsaqkuna, runa wañuchiqa, runakunapa ruwasqan *idolokunata adoraqkuna, hinallataq llullakuspa kawsaq runakunapas.

16 —Noqa Jesusmi angelniyta mandamurani, tukuy kay nisqaykunamanta noqapi creeqkunaman willananpaq. Noqan kani Davidpa mirayninmanta miramuq, hinallataq achiqamuyta k'anchaq ch'askapas, nispa.

17 Diospa *Santo Espiritunmi, *Corderopa *novian (iglesiapiwan) khaynata ninku:

—¡Hamuy! nispanku.

Pipas uyariqkunaqa nillachunkutaq khaynata:

—¡Hamuy! nispanku.

Pipas ch'akichikuqqa hamuchun.

Pipas tomay munaqqa kawsay qokuq unumanta gratislla tomachun.

18 Kay libropi llapallan profetizasqa palabrakuna uyariqkunatan noqaqa allinta advertispa nini: Sichus pipas kay libropi escribisqakunaman imatapas yapanqa chayqa,

Diosmi paymanqa kay libropi escribisqa kaq *plagakunata mandamunqa. Hinaspan chay plagakunawan paytaqa castiganqa. **19** Saynallataqmi sichus pipas kay libropi escribisqamanta ima palabrallatapas qechunqa chayqa, Diosmi chay runamantaqa qechunqa tupaqninta chay Kawsay Sach'apa rurunta ama mikhunanpaq. Hinaspapas manan permitinqachu chay ch'uya llaqtanpi tiyanantapas, kay libropi escribisqaman hina, nispa.

20 Kaykunamanta willakuq Jesusmi khaynata nin:
—Arí, noqaqa prontollan hamusaq, nispa.

Saynayá kachun. ¡Señor Jesús, hamuy!

21 Señorninchis Jesucristopa khuyakuyninyá
llapallaykichiswan kachun. Amén.